

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจเครื่องมือในงานวิจัยมีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์อุเทน ปิญโญ	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์สมพงษ์ ตันติวรวิทย์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย
3. อาจารย์อำไพภรณ์ จิตต์ระเบียบ	อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย
4. อาจารย์พงษ์ศักดิ์ เล็กบุญญาสิน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย
5. อาจารย์จงจิตร บัวไพจิตร	อาจารย์ 3 ระดับ 8 วิทยาลัยเทคนิคลำพูน
6. อาจารย์ศกกลวรรณ สุธารมณี	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนจักรคำคณาทร

ภาคผนวก ข

แผนการสอนโดยการสอนแบบซินดิเคต

แผนการสอนที่ 1

วิชา สังคมศึกษา 1 (20001301)

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

เรื่อง ปัญหาประชากร

เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ปัญหาประชากรเกิดจากการเพิ่มจำนวนของประชากรที่มีมาก ทำให้รัฐไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรได้อย่างเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนเงินทุน การว่างงาน การขาดการศึกษา การไร้ที่อยู่อาศัย การขาดแคลนสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ

หลักการ

การเพิ่มของจำนวนประชากรย่อมก่อให้เกิดปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและลักษณะของปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุการเพิ่มของปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาประชากรได้ อย่างน้อย 3 วิธี

เนื้อหาย่อ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาเพิ่มจำนวนของประชากรอย่างรวดเร็วทำให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ไม่เพียงพอ และในปัจจุบันประเทศไทย มีประชากรมากกว่า 60 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประชากรในวัยเด็กและวัยชรา ทำให้เป็นภาระของผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวในการทำมาหาเลี้ยงชีพ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชากรในประเทศไทยเพิ่มขึ้น คือ อัตราการเกิดสูง อัตราการตายต่ำ การมีคนต่างด้าวเข้าเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้เกิดปัญหา คือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน การว่างงาน การขาดการศึกษา การไร้ที่อยู่อาศัย การขาดแคลนสิ่งสาธารณูปโภค และ สาธารณูปการ แนวทางการแก้ไขปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากร คือ การวางแผนครอบครัว การพัฒนาคุณภาพประชากร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักศึกษาคู่มือภาพเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ แล้วสนทนาพร้อมซักถามถึงปัญหาสังคมที่ได้ดู มีปัญหาอะไรบ้าง ทำไมต้องศึกษาเรื่องปัญหาสังคม
2. ครูซักถามจากคู่มือภาพปัญหาสังคมให้เข้าสู่เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาประชากร แล้วครูคิดบัตรคำหัวข้อบนกระดานดำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ขั้นเตรียม
 - 1.1 ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม
 - 1.2 ครูจัดเตรียมเอกสารใบงานและหนังสือประกอบการค้นคว้า เรื่อง ปัญหาประชากร ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้า
2. ขั้นมอบหมายงาน
 - 2.1 ให้เลขานุการของทุกกลุ่มรับเอกสารประกอบการเรียนและใบงานจากครู ซึ่งประกอบด้วย
 - ใบงานจำนวน 1 แผ่น
 - กรณีตัวอย่างเรื่อง “ประชากรย่านเอเชียแปซิฟิก”
 - เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาประชากร
 - หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่

- หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 215-225
- หนังสือปัญหาสังคม หน้า 185-201
- หนังสือวิชาสังคมศึกษา (ส 053) ประชากรกับสิ่งแวดล้อม หน้า 1-5 , 55-58

2.2 หลังจากรับเอกสารแล้ว นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานภายในกลุ่มของตน

3. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

- 3.1 ครูเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ประชากรย่านเอเชีย-แปซิฟิก” ให้นักศึกษารับทราบ
- 3.2 นักศึกษาทุกกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง “ประชากรย่านเอเชีย-แปซิฟิก”

4. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

- 4.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ความรู้จากเอกสารประกอบการเรียน หนังสือที่กำหนดให้ พร้อมทั้งนำประสบการณ์ของนักเรียนเองมาประกอบการศึกษาค้นคว้า
- 4.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล แล้วสรุปเป็นแนวคิดของตนเพื่อนำไปอภิปราย

5. ขั้นอภิปรายปัญหา

- 5.1 ประธานของแต่ละกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเตรียมความพร้อมที่จะอภิปราย
- 5.2 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากข้อมูลแต่ละคนรวบรวมได้ภายในกลุ่ม เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง
- 5.3 ประธานของแต่ละกลุ่มสรุปคำตอบของประเด็นคำถามแต่ละข้อ และแนวทางในการแก้ปัญหาที่สมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึก
- 5.4 ประธาน เลขานุการ และสมาชิกช่วยกันเขียนเป็นรายงานแล้วแจกให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนนำเสนอ

6. ขึ้นเสนอผลงาน

6.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้ซักถามข้อสงสัย

6.2 ครูแก้ไขและเพิ่มเติมส่วนที่สำคัญ

7. ขึ้นสรุปผลงาน

7.1 ครูสรุปผลงานของแต่ละกลุ่มและเพิ่มเติมในประเด็นเนื้อหาที่สำคัญที่นักศึกษา ยังไม่ได้กล่าวถึง

7.2 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาที่กำหนดไว้ในใบงานอีกครั้ง

7.3 นักศึกษาจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมลงในสมุด

ขั้นสรุป

1. ครูนำผังมโนภาพ (Concept Map) เรื่องปัญหาประชากรแสดงให้นักศึกษาดู และร่วมกันสรุปเนื้อหาจากผังมโนภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

2. ครูให้นักศึกษาเขียนเรียงความ เรื่อง ปัญหาประชากรส่งครูภายในวันต่อไป
สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพปัญหาสังคม จำนวน 5 ภาพ

2. บัตรคำหัวข้อปัญหาประชากร

3. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ปัญหาประชากร

4. ใบงาน เรื่อง “ปัญหาประชากร”

5. กรณีตัวอย่างเรื่อง “ประชกรย่านเอเชีย-แปซิฟิก”

6. หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่

6.1 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) ของ ฉัตรลดา พิชิตบัญชากร หน้า 215-225

6.2 หนังสือปัญหาสังคม ของ สุพัตรา สุภาพ หน้า 185-201

6.3 หนังสือวิชาสังคมศึกษา (ส 053) ประชากรกับสิ่งแวดล้อม ของ วราพร ศรีสุพรรณ
หน้า 1-5 , 55-58

7. ผังมโนภาพ (Concept Map) เรื่อง ปัญหาประชากร

การวัดผล

1. สังเกตจากการอภิปรายในกลุ่ม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการรายงานผลหน้าชั้นเรียน
4. สังเกตจากผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานประกอบการเรียน เรื่องปัญหาประชากร
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คน ตามความสมัครใจ แล้วเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
2. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง “ประชากรย่านเอเชีย-แปซิฟิก”
3. หลังจากศึกษากรณีตัวอย่างเสร็จแล้วให้วิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาประชากร เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางการแก้ปัญหาดังต่อไปนี้
 - 3.1 จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “ประชากรย่านเอเชีย-แปซิฟิก” ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชากรคืออะไร
 - 3.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีตัวอย่างมีสาเหตุมาจากอะไร
 - 3.3 สาเหตุที่ทำให้จำนวนประชากรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเพราะสาเหตุใด
 - 3.4 การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
 - 3.5 จงเสนอแนะขั้นตอนและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรมา 3 วิธี
4. การตอบคำถามนักศึกษาสามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้จากเอกสารประกอบการเรียนและหนังสือที่กำหนดให้ ดังนี้
 - 4.1 เอกสารประกอบการเรียนเรื่องปัญหาประชากร
 - 4.2 หนังสือเรียนรายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 หน้า 40-44
 - 4.3 หนังสือวิชาสังคมศึกษา (ส 053) ประชากรกับสิ่งแวดล้อม หน้า 1-2,55-58
 - 4.4 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 215-225
 - 4.5 หนังสือปัญหาสังคม หน้า 185-201

5. เมื่อนักศึกษาทำกิจกรรมทุกขั้นตอนเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มสรุปผลงานและส่งตัวแทนเสนอหน้าชั้นเรียน
6. ครูให้นักศึกษาเขียนเรียงความเกี่ยวกับปัญหาประชากรคนละ 1 เรื่อง ส่งครูภายในวันต่อไป

กรณีตัวอย่าง เรื่อง ประชากรย่านเอเชีย-แปซิฟิก

สหประชาชาติวัดจำนวนประชากรในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีปัญหาเร่งด่วนเข้ามาอีก คือ จะมีคนชราอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในโลก มีการอพยพโยกย้ายถิ่นและการขยายตัวเมือง รัฐบาลไทยต้องเผชิญกับปัญหาข้างต้นเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในย่านนี้ ผู้นำด้านประชากรแห่งเอเชียและแปซิฟิก ที่ประชุมที่บาทลีประเทศอินโดนีเซีย ต่างได้เรียกร้องให้มีแผนรวมสำหรับปัญหาประชากรแห่งภูมิภาคและแนวทางสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน หนึ่งในข้อเสนอมาจากนายเอมิล ซาลิม รัฐมนตรีประชากรและสิ่งแวดล้อมอินโดนีเซีย ซึ่งกล่าวว่า รัฐบาลประเทศในเอเชียแปซิฟิกควรเปลี่ยนบทบาทที่เคยมองประชากรว่าเป็นทรัพยากรสำหรับการพัฒนา มาเป็นการมองเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยใช้ทรัพยากรให้อยู่อย่างยั่งยืนอันจะช่วยทำให้สวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของชนรุ่นต่อไปได้สูงขึ้น นายซาลิม กล่าว

ขณะเดียวกัน นางนาฟิส ซาดิก ผู้อำนวยการบริหารกองทุนสำหรับประชากรแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นเอฟพีเอ) กล่าวต่อที่ประชุมว่าการขยายตัวอย่างไม่สม่ำเสมอในด้านประชากรเป็นเหตุทำให้ทรัพยากรธรรมชาติหมดไป สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว และนอกจากนั้นยังเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาสังคมอีกด้วย ในรอบ 40 ปี ที่ผ่านมา ประชากรในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จาก 1.4 พันล้าน ในปี 1950 เป็น 3.12 พันล้าน ในปี 1992 นางซาดิก กล่าวว่า “แม้สภาพทั่วไปในเรื่องอัตราการตาย และสภาพช่วงชีวิตที่ยืนยาวจะดีขึ้น แต่หลายประเทศในภูมิภาค เช่น เอเชียใต้ ก็ยังประสบปัญหามากมายเกี่ยวกับประชากร กล่าวคือ มีการเสียชีวิตมารดาถึงปีละ 5 แสนคน การคุมกำเนิดยังมีอัตราต่ำในบังกลาเทศ ภูฏาน เนปาล อินเดีย ตอนเหนือ ปากีสถาน และฟิลิปปินส์ นอกจากนั้นภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกยังจะมีปัญหาเร่งด่วนเข้ามาอีก คือภูมิภาคจะมีคนชราอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในโลก มีการอพยพโยกย้ายถิ่นและการขยายตัวเมือง” เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเรื่องของประชากรนี้ นางไซโก้ ดากาฮาจิ รองเลขาธิการบริหารแอสแคป กล่าวว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีนโยบายมุ่งเน้น เป็นเรื่องของประชากร สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาในการส่งเสริมการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนเธอกล่าวว่า รัฐบาลในภูมิภาคจำเป็นต้องสนใจในเรื่องการขยายตัวเมือง การวางแผนครอบครัว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การย้ายถิ่นในประเทศและ

ต่างประเทศ และเรื่องของประชากรผู้สูงอายุ รองเลขาธิการบริหารเอสแคปกล่าวต่อไปว่า แม้เศรษฐกิจทั่วไปของภูมิภาคในรอบสองสามปี ที่ผ่านมาจะดีขึ้น แต่มีอีกหลายประเทศที่ประสบกับความยากจน หิวโหย ไม่รู้หนังสือ อนามัยที่เลวร้าย อัตราการตายที่สูง และอัตราการเจริญพันธุ์ที่สูงด้วย เธอกล่าวว่านโยบายที่ฉุนเฉียวและโครงการที่ประสานเท่านั้นที่จะช่วยตอบได้ปัญหาเรื่องประชากรและการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประชุมครั้งที่ 4 ของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งจัดขึ้นร่วมกันระหว่างยูเอ็นพีเอและเอสแคป มีขึ้นในทุก 10 ปี มีเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งจัดขึ้นร่วมกันระหว่าง ยูเอ็นพีเอ และเอสแคป มีขึ้นในทุก 10 ปี มีเจ้าหน้าที่อาวุโส รวมทั้งประเทศไทย เข้าร่วมประชุมถึง 28 ประเทศ

ครับ เราหวังว่ารัฐบาลของไทยจะนำเรื่องนี้ไปพิจารณาควบคู่กับการสร้างความมั่นคงทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่อยู่ในความต้องการของประชาชน ขณะนี้

ที่มา หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ประจำวันที่ 16 กันยายน 2535 หน้า 14

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาประชากร
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

ความหมายของปัญหาประชากร

ปัญหาประชากร คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่มีมาก ทำให้ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผลิตเป็นสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ

สาเหตุของการเพิ่มของประชากร

การเพิ่มขึ้นของประชากรมีสาเหตุ ดังนี้

1. ภาวะเจริญพันธุ์หรืออัตราการเกิด เนื่องจากการแพทย์และวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้ามาก ทั้งในด้านการแพทย์และสาธารณสุข ทำให้มีการลดต้นทุนผลิตยาป้องกันรักษาโรคได้มากกว่าเดิม โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีก ทำให้สามารถลดอัตราการตายอยู่ในระดับต่ำกว่าในอดีต ในขณะที่เดียวกันอัตราการเกิดหรืออัตราเจริญพันธุ์ไม่ได้ ลดลงด้วย ส่งผลให้ประชากรเพิ่มขึ้นในระดับสูง
2. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ทั้งในด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์หรือการเกิด การตาย ทำให้คนมีโอกาสรอดถึงขั้นมีลูกธรรมากรกว่าแต่ก่อน ทำให้ช่วงการมีลูกหลานมากกว่าเดิม ซึ่งมีผลทำให้อัตราการเกิดเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราการตายค่อย ๆ ลดลง
3. ภาวะเศรษฐกิจ มีส่วนทำให้อัตราการเกิดสูงต่ำไปด้วย เช่น ในหนังสือสหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ.2508 เล่มที่ 7 ให้ข้อสังเกตว่า ถ้ารายได้ประชากรต่อหัวสูงจะมีลูกน้อย ถ้ารายได้ต่ำจะมีลูกมาก
4. การอพยพย้ายถิ่น การอพยพเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการเพิ่มประชากร ซึ่งมีแรงจูงใจในการอพยพ ดังนี้
 - 4.1 สภาพเศรษฐกิจ เพื่อหาดินแดนที่ดีกว่า อาจจะเพราะถูกบีบบังคับจากดินแดนที่ตนเคยอยู่มาก่อน

4.2 ศาสนา อาจจะถูกบีบบังคับในเรื่องการนับถือศาสนา จึงพยายามหาอิสรภาพโดยการอพยพไปสู่ดินแดนใหม่

4.3 การเมืองและการปกครอง สภาวะการเมืองและการปกครองบางอย่างไม่เป็นที่พอใจของคนบางคนโดยเฉพาะในประเทศเผด็จการ การอพยพอาจจะเป็นไปในรูปการอพยพระหว่างประเทศหรือภายในประเทศก็ได้ เพราะการคมนาคมสะดวกมากขึ้น ซึ่งบางครั้งแม้จะไม่ได้รับการกดขี่บังคับก็ยังไม่พอใจที่จะอพยพย้ายถิ่น

ผลกระทบของปัญหาประชากร

เมื่อประเทศหนึ่งประเทศใดมีจำนวนประชากรที่มากเกินไป จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. ขาดแคลนเงินทุน ทั้งนี้เพราะรายได้ส่วนใหญ่ของประชาชนจะถูกนำไปใช้ในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว ทำให้มีเงินทุนเพื่อเก็บไว้ใช้ในการลงทุนทางด้านการผลิตตกต่ำ
2. ปัญหาการว่างงาน เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นแต่ตำแหน่งงานมิได้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตาม อีกทั้งมีการนำเอาเครื่องจักรกลมาใช้แทนแรงงานคน ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานนาน ๆ เข้าทำให้สูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดปัญหาโรคจิต มีความยากลำบากในการดำเนินชีวิต ปัญหาหนี้สิน รายได้ไม่พอรายจ่าย
3. ปัญหาสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้น บริการของรัฐไม่อาจมีให้ทั่วถึง เนื่องจากติดขัดด้านงบประมาณและจำนวนประชากร ทำให้การป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควร
4. ปัญหาความยากจน เนื่องจากจำนวนประชากรและทรัพยากรธรรมชาติมีไม่สมดุลกัน เกิดปัญหาทุพโภชนาการ ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เกิดปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาการว่างงาน อาชญากรรม
5. ปัญหาที่อยู่อาศัย มีความต้องการในเรื่องแหล่งที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการอพยพแรงงานจากต่างจังหวัดเข้ามาในเมือง ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยและเกิดแหล่งชุมชนแออัดขึ้น
6. ปัญหาทางการศึกษา เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนครู อาจารย์และสถาบันการศึกษา ผลตามมามีคือ ประชากรขาดความรู้และไม่ได้มีการพัฒนาคุณภาพของประชาชน

7. ปัญหาการขาดแคลนสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลไม่สามารถที่จะจัดสรรถนนหนทาง แหล่งน้ำ ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การสาธารณสุข ได้ทันกับความต้องการของประชาชน

8. ปัญหาในการควบคุมดูแลสังคม ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้สาธารณูปการ สวัสดิภาพต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ ทำให้ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด มีการแก่งแย่งแข่งขันกันในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ต้องฝ่าฟันบรรทัดฐานมากขึ้น เพื่อความอยู่รอดของตนเอง เป็นการยากที่จะควบคุมดูแล

แนวทางในการแก้ไขปัญหาประชากร

1. การวางแผนครอบครัว คือ การที่คู่สมรสวางแผนหรือคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะมีบุตรกี่คน เมื่อใด โดยใช้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์หรือการคุมกำเนิดในระยะเวลาที่ไม่ต้องการมีลูก หรือการผ่าตัดทำหมันเป็นการถาวร เมื่อมีบุตรพร้อมกับความต้องการแล้ว การวางแผนครอบครัวทำได้ดังนี้

- 1.1 การคุมกำเนิดแบบธรรมชาติ หรือการนับระยะปลอดภัย
- 1.2 การกิน หรือฉีดยาคุมกำเนิด
- 1.3 ยาฝังคุมกำเนิด
- 1.4 การใส่ห่วงอนามัย
- 1.5 การใส่หมวกยางครอบปากมดลูก
- 1.6 การทำหมัน
- 1.7 การงดเว้นการร่วมเพศ
- 1.8 การปล่อยน้ำอสุจिनอกช่องคลอดก่อนที่จะมีการหลั่งน้ำกาม

การชะลอการเกิดหรือการวางแผนครอบครัวจะเป็นแบบไหนก็ตาม ถ้าทำอย่างถูกวิธี และปรึกษาแพทย์ทุกระยะจะไม่เป็นอันตราย และเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่ต้องการมีลูกที่ตนสามารถเลี้ยงได้ และต้องการเลี้ยงให้ดีทุกครอบครัว

2. การให้การศึกษา

2.1 ให้ประชาชนได้ทราบถึงปัญหาของการมีลูก ที่มีผลกระทบต่อครอบครัว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษาของบุตร สุขภาพ และชาติในที่สุด เพื่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วม ในการสร้างสรรค์ประชากรในระดับที่พอเหมาะกับฐานะ และความรับผิดชอบของตน

2.2 ให้มีการศึกษาเรื่องประชากรอย่างง่าย ๆ ในระดับประถมศึกษา เพราะประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะคนยากจนจะเรียนเพียงแค่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น จึงควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนในระดับนี้ให้มากที่สุด

2.3 สำหรับผู้ที่ไม่เรียนหนังสือ โดยเฉพาะระดับชาวบ้าน ควรแนะนำให้เห็นคุณค่าและโทษของการมีลูก ชี้แจงให้เห็นถึงวิธีการคุมกำเนิดแบบง่าย ๆ ตลอดจนมีการติดตามผลเพื่อกันลืม และให้ประชาชนไม่มีอคติต่อการคุมกำเนิด

2.4 ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา เพื่อให้ประชากรได้มีความคิดความอ่านที่ดีขึ้น การศึกษาเป็นบ่อเกิดของความรู้ ความเข้าใจต่างๆ ตลอดจนเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาตนเองและสังคม

3. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

3.1 ส่งเสริมแนะนำเกษตรกรให้มีวิธีการผลิตที่สูงขึ้น โดยรัฐบาลส่งเจ้าหน้าที่คอย แนะนำและให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการทำเกษตรกรรม ตลอดจนนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้หรือ แนะนำให้เกษตรกรรวมกันเป็นกลุ่ม หรือสหกรณ์ เพื่อจะได้ช่วยตนเองและช่วยซึ่งกันและกัน ได้ดีขึ้น

3.2 ส่งเสริมการอุตสาหกรรมเพื่อให้คนมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงครอบครัว รัฐบาลควร ส่งเสริมการลงทุนทั้งภายในและนอกประเทศ

3.3 ส่งเสริมให้ราษฎรมีการออมทรัพย์ เพื่อเงินจะได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เพราะ การออมทรัพย์เป็นส่วนที่จะให้มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และเป็นการส่งเสริมให้รู้จักสะสม เพื่อตนเองและครอบครัว

4. การออกกฎหมาย ควรออกกฎหมายให้ครอบครัวหนึ่งมีบุตรได้ไม่เกิน 2 คน หากมีเกิน 2 คน จะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น ต้องจ่ายค่าสวัสดิการในการศึกษา การรักษาพยาบาลเอง ถ้ามีบุตร เพียง 2 คน จะได้รับสวัสดิการจากรัฐบาลทั้งหมด หรือการออกกฎหมายอนุญาตให้มีการทำแท้งได้ โดยเสรี

5. การจัดสภาพสังคม จัดบริการด้านต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกสบาย ให้กระจายออกไปสู่ชนบทโดยให้บริการอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัญหาครอบครัว และเป็นการลดปัญหาการอพยพเข้าสู่ตัวเมืองได้ดี ในเมื่อชนบทสามารถจะอำนวยความสะดวก สุข ความอยู่ดีกินดีแก่ประชากรได้ ประชาชนก็จะเข้าใจปัญหาการมีลูกมาก ตลอดจนไม่ตื่นรบนขนขวายที่จะมาอยู่อย่างเร้นแค้นในเมืองต่อไป

เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง จำนวนประชากรไทย

สารประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม 2542 ได้รายงานจำนวนประชากรไทย ดังนี้

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2542

1.จำนวนประชากรทั้งประเทศ	61,470,000 คน
2.จำนวนประชากรทั้งประเทศแยกตามเพศ	
ชาย	30,594,000 คน
หญิง	30,876,000 คน
3.จำนวนประชากรเขตเมือง	19,349,000 คน
4.จำนวนประชากรเขตชนบท	42,121,000 คน
5.จำนวนประชากรแยกตามภาค	
ภาคเหนือ	11,495,000 คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20,961,000 คน
ภาคใต้	8,114,000 คน
ภาคกลาง	7,192,000 คน
6.กลุ่มประชากรแยกตามอายุ	
ประชากรวัยเด็ก (ต่ำกว่า 15 ปี)	16,566,000 คน
ประชากรวัยแรงงาน (15-59 ปี)	39,739,000 คน
ประชากรสูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป)	5,165,000 คน
ประชากรวัยเรียน (6-21 ปี)	18,280,000 คน
สตรีวัยเจริญพันธุ์ (อายุ 15-44 ปี)	16,905,000 คน
ประชากรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (18 ปี ขึ้นไป)	41,926,000 คน
7.อัตราเกิด (ต่อพัน)	18.0
8.อัตราตาย (ต่อพัน)	6.7
9.อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ (ร้อยละ)	1.1

10. อัตราตายทารก (ต่อเด็กเกิดมีชีวิตพันคน)	25.0
11. อายุขัยเฉลี่ย เมื่อแรกเกิด (ปี)	
ชาย	69.9
หญิง	74.9
12. อายุขัยเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี (อายุเพิ่ม)	
ชาย	20.3
หญิง	23.9
13. อัตราเจริญพันธุ์รวม (จำนวนบุตรโดยเฉลี่ยต่อสตรี 1 คน)	1.98
14. อัตราการคุมกำเนิด (ร้อยละ)	72.2
15. จำนวนประชากรไทย ปี พ.ศ.2568	73,040,000

อัตราเจริญพันธุ์รวมของสตรี อายุ 15-44 ปี พ.ศ.2507-2539

$$2507 = 6.3$$

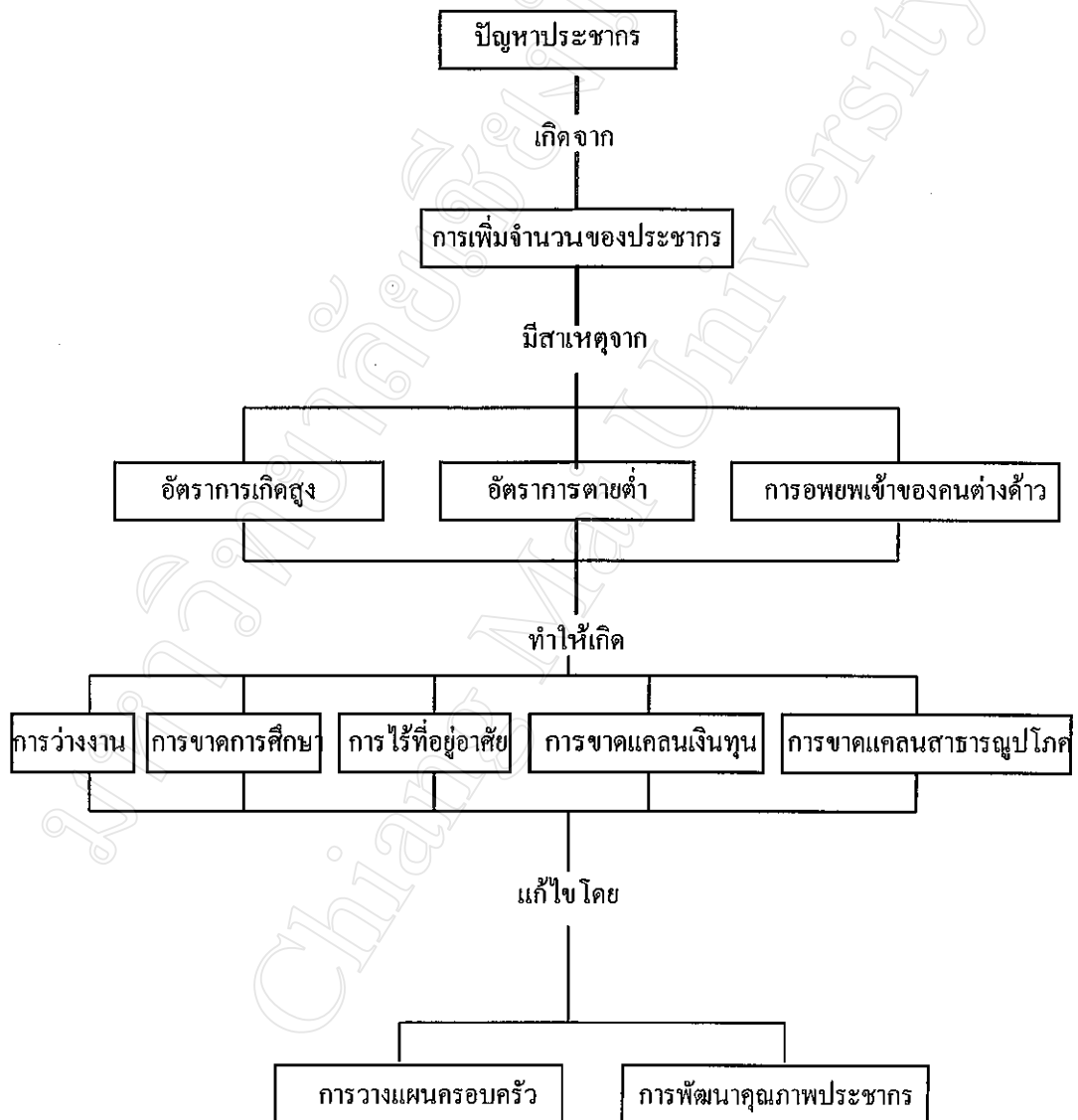
$$2517 = 4.9$$

$$2527 = 2.7$$

$$2529 = 2.8$$

$$2539 = 2.0$$

ผังมโนภาพ เรื่อง ปัญหาประชากร

แผนการสอนที่ 2

วิชา สังคมศึกษา 1 (20001301)

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

เรื่อง ปัญหาความยากจน

เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การขาดแคลนปัจจัย 4 และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดปัญหาความยากจนซึ่งมีสาเหตุมาจากลักษณะทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม ส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม สุขภาพหรืออนามัย และปัญหาครอบครัว ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้รัฐจะต้องทำการแก้ไขอย่างรีบด่วน

หลักการ

เมื่อเกิดการขาดแคลนปัจจัย 4 และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจย่อม ทำให้เกิดปัญหาความยากจนได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและลักษณะของปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถระบุสาเหตุของปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาประชากรได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างน้อย 3 วิธี

เนื้อหาย่อ

ปัญหาความยากจน เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนปัจจัย 4 และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดผลกระทบต่อความบกพร่องในการทำงาน การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ และความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพทางร่างกายและสมองให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ตลอดจนไม่สามารถดำรงฐานะทางเศรษฐกิจในระดับเดียวกับคนอื่น ๆ ได้ทั้งนี้ สาเหตุของปัญหาความยากจน

เกิดจากสภาพของดินฟ้าอากาศที่ไม่เป็นไปตามฤดูกาล ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ขาดการศึกษา ความห่างไกลการติดต่อสื่อสาร การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง และการว่างงาน ซึ่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม และปัญหาครอบครัว เป็นภาระต่อสังคม ตลอดจนทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจการเมือง สังคม ดังนั้นรัฐจึงต้องให้ความสนใจและแก้ไขปัญหา เช่น ให้ความรู้ และส่งเสริมเทคโนโลยีต่างๆ ทางด้านเกษตรกรรม จัดสรรที่ดินให้คนยากจน ส่งเสริมการศึกษา ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักศึกษา 3 คน หาข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจมาล่วงหน้า แล้วออกมานำเสนอให้เพื่อนๆ ฟัง จากนั้นครูซักถามเนื้อความจากข่าว ดังนี้
 - ข่าวที่นำเสนอเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - ทำไมเศรษฐกิจจึงเป็นเช่นนั้น
2. ครูสรุปโยงเนื้อความจากข่าวเข้าสู่บทเรียน แล้วติดบัตรคำหัวข้อบนกระดานดำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ขั้นเตรียม
 - 1.1 ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คน โดยวิธีการจับฉลาก ใครได้หมายเลขใดให้จับกลุ่มกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม
 - 1.2 ครูจัดเตรียมเอกสารใบงานและหนังสือประกอบการค้นคว้า เรื่องปัญหาความยากจน ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้า
2. ขั้นมอบหมายงาน
 - 2.1 ให้เลขานุการของทุกกลุ่มรับเอกสารประกอบการเรียนและใบงานจากครู ซึ่งประกอบด้วย
 - ใบงานจำนวน 1 แผ่น
 - กรณีตัวอย่างเรื่อง “ภัยแล้งกับปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้”

- เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาความยากจน
- หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่
- หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 122-129
- หนังสือปัญหาสังคม หน้า 145-150

2.2 หลังจากรับเอกสารแล้ว นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานภายในกลุ่มของตน

3. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

3.1 ครูเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ภัยแล้งกับปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้” ให้นักศึกษารับทราบ

3.2 นักศึกษาทุกกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง “เรื่องภัยแล้งปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้”

4. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

4.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ความรู้จากเอกสารประกอบการเรียน หนังสือที่กำหนดให้ พร้อมทั้งนำประสบการณ์ของนักเรียนเองมาประกอบการศึกษาค้นคว้า

4.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล แล้วสรุปเป็นแนวคิดของตนเพื่อนำไปอภิปราย

5. ขั้นอภิปรายปัญหา

5.1 ประธานของแต่ละกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเตรียมความพร้อมที่จะอภิปรายนักศึกษแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากข้อมูลทีแต่ละคนรวบรวมได้ภายในกลุ่ม เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง

5.2 ประธานของแต่ละกลุ่มสรุปคำตอบของประเด็นคำถามแต่ละข้อ และแนวทางในการแก้ปัญหาที่สมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึก

5.3 ประธาน เลขานุการ และสมาชิกช่วยกันเขียนเป็นรายงานแล้วแจกให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนนำเสนอ

6. ขั้นเสนอผลงาน

- 6.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้ซักถามข้อสงสัย
- 6.2 ครูแก้ไขและเพิ่มเติมส่วนที่สำคัญ

7. ขั้นสรุปผลงาน

- 7.1 ครูสรุปผลงานของแต่ละกลุ่มและเพิ่มเติมในประเด็นเนื้อหาที่สำคัญที่นักศึกษายังไม่ได้กล่าวถึง
- 7.2 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาที่กำหนดให้ในใบงานอีกครั้ง
- 7.3 นักศึกษาจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมลงในสมุด

ขั้นสรุป

1. ครูซักถามนักศึกษาเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูให้นักศึกษาเขียนคำขวัญเกี่ยวกับปัญหาความยากจนส่งครูในชั่วโมงเรียนคนละ 1 คำขวัญ
3. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงานของกลุ่มที่ครูให้คำแนะนำแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วเข้ารูปเล่มรายงานส่งครูภายในกำหนด

สื่อการเรียนการสอน

1. ข่าวเศรษฐกิจของประเทศไทย จำนวน 3 ข่าว
2. บัตรคำหัวข้อปัญหาความยากจน
3. เอกสาประกอบการเรียน เรื่องปัญหาความยากจน
4. ใบงาน เรื่อง “ปัญหาความยากจน”
5. กรณีตัวอย่างเรื่อง “ภัยแล้งกับปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้”
6. หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่
 - 6.1 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) ของ จักรลดา พิชิตบัญชาการ หน้า 122-129
 - 6.2 หนังสือปัญหาสังคม ของ สุพัตรา สุภาพ หน้า 145-150

การวัดผล

1. สังเกตจากการอภิปรายในกลุ่ม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการรายงานผลหน้าชั้นเรียน
4. สังเกตจากผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานประกอบการเรียน เรื่องปัญหาความยากจน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ให้นักศึกษาจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คน การจับฉลากนั้นถ้าใครได้หมายเลขเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน และเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

2. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง “ภัยแล้งกับปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้”

3. หลังจากศึกษากรณีตัวอย่างเสร็จแล้วให้วิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความยากจน เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางการแก้ปัญหา ดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยในชนบทคืออะไร

3.2 ปัญหาดังกล่าวนั้นสาเหตุเกิดจากอะไร

3.3 จากปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไง

3.4 ปัญหาความยากจนของคนไทยเกิดจากสาเหตุใดบ้าง

3.5 ปัญหาความยากจนมีผลกระทบต่อสังคมอย่างไรบ้าง

3.6 จงเสนอแนะขั้นตอนและวิธีการแก้ไขปัญหาความยากจนมา 3 วิธี

4. การตอบคำถามนักศึกษาสามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้จากเอกสารประกอบการเรียนและหนังสือที่กำหนดให้ ดังนี้

4.1 เอกสารประกอบการเรียนเรื่องปัญหาความยากจน

4.2 หนังสือเรียนรายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 หน้า 44-45

4.3 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 122-129

4.4 หนังสือปัญหาสังคม หน้า 145-150

5. เมื่อนักศึกษาทำกิจกรรมทุกขั้นตอนเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มสรุปผลงานและส่งตัวแทนเสนอหน้าชั้นเรียน
6. ให้นักศึกษาจัดทำรายงานส่งครูภายใน 1 อาทิตย์ และเขียนคำขวัญเกี่ยวกับปัญหาความยากจน คนละ 1 คำขวัญ ส่งครูภายในชั่วโมงเรียน

กรณีตัวอย่าง

เรื่อง กัยแล้งกับปัญหาความยากจนของคนไทยในชนบทวันนี้

ปัญหาความยากจนของคนไทย ในขณะนี้ นับว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องได้รับความสนใจ แก่ไขปัญหาจากรัฐบาลและผู้บริหารประเทศ เพราะหากเปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของคนที่อยู่อาศัยในชนบทและในเมืองแล้ว ยังมีช่องว่างที่ห่างกันมากขึ้นทุกวัน ปีนี้หากใครได้มีโอกาสออกไปสัมผัสชนบท หน้าแล้งปีนี้เป็นปีที่ประชาชนคนในบ้านนอกหรือ ชนบทประสบกับปัญหาความเดือดร้อนและความยากจนอย่างแสนสาหัส ส่วนใหญ่ประชาชนที่มีอาชีพในทางการเกษตรกรรมที่จะต้องอาศัยธรรมชาติ โดยเฉพาะฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล ผลผลิตที่ได้ทางการเกษตรก็ลดน้อยลง และราคาก็ไม่คุ้มกับการลงทุนลงแรงไปทำให้เกิดความท้อถอยที่จะทนอยู่ในบ้านนอกต่อไป

ปัญหาการเข้ามาทำงานในเมืองและสร้างปัญหาสังคมทับถมในเมืองนับวันจะมีปัญหามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการอพยพเข้ามาทำงาน หางานทำในเมืองหรือในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นทุกวันและการงานไม่ไฉ่จะหาได้ง่ายๆ การเอาเปรียบในด้านแรงงานก็ย่อมมีมากขึ้น เศรษฐกิจไทยแม้ว่าจะมีการพูดถึงความก้าวหน้าของบรรดานักวิชาการ แต่ความยากจนของคนในชนบทยังมีอยู่ทั่วไป เพราะการลงทุนในชนบทไม่คืบหน้า ไม่มีนักลงทุนที่จะไปลงทุนเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชนบท หน้าแล้งมีเพียงลมร้อนพัดผ่านไปมา ขาดน้ำเพียงอย่างเดียวก็ดูเหมือนคนที่อยู่ในบ้านนอกหรือชนบททำอะไรไม่ได้เลย เมื่อไม่กี่วันยังมาเห็นภาพในหน้าหนังสือพิมพ์ที่ประชาชนคนไทยในชนบทได้รับการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองแล้วก็เกิดความคิดขึ้นมาว่า คนจนที่เป็นประชาชนคนไทยทุกวันนี้มีชีวิตที่แสนสาหัสมาก มีความอดทนสูง คนจนในชนบทวันหนึ่งๆ ทำงานและมีรายได้จากที่ไหน มีอะไรกินเพื่อเลี้ยงชีวิต เขาเหล่านั้นอยู่กันได้อย่างไร หันมาดูคนไทยอีกส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะบรรดาพ่อค้านายทุนและผู้ที่มีอำนาจในบ้านเมืองที่แสวงสุขบนความทุกข์ยากของประชาชนยังมีอยู่แต่ไม่มีใครสามารถแก้ปัญหาได้ การคอร์รัปชันที่เอาเปรียบประชาชนคนอ่อนแอกว่ายังมีอยู่ในสังคม ข้าวของทุกอย่างมีราคาสูงขึ้นมาก แต่รายได้ของประชาชนโดยเฉพาะชาวนาชาวไร่ ที่ไม่มีใครเป็นตัวแทนและเป็นปากเสียงแทนได้ ต้องก้มหน้ารับกรรมต่อไป กัยแล้งปีนี้รุนแรงมากที่คนไทยจะทนอยู่ได้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรที่คนหนุ่มสาวจะต้องเดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร

สังคมในชนบทที่เป็นสังคมที่แสดงถึงความเป็นไทยมาช้านานก็เปลี่ยนไปมาก อาหารการกินที่เคยขอกันกินได้ แรงงานที่ไหวว่กันได้ ปัจจุบันไม่มีอีกแล้ว ทุกอย่างต้องใช้เงินเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น สภาพความเป็นอยู่ของคนในชนบทส่วนใหญ่ที่เคยได้รับการยกย่องว่าเป็นกระดูกสันหลังของประเทศนั้นปัจจุบันนี้ไม่มีอีกแล้ว สภาพชนบทหลายแห่งอยู่ในสถานที่กำลังจะกลายเป็นทะเลทราย เพราะท้องที่หลายแห่งประสบปัญหาความแห้งแล้งติดต่อกันมานานหลายปี เมื่อไม่สามารถประกอบอาชีพได้เช่นในอดีตแล้วการที่จะทนอยู่ในบ้านนอกชนบทก็จะต้องอดตายอย่างแน่นอน การดิ้นรนเพื่อหางานทำจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการมาเลี้ยงชีวิตและครอบครัวของตนเองและเพื่อความอยู่รอด

ความจริงแล้วรัฐบาลมีนโยบายในการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชนบทอยู่แล้วแต่ไม่สามารถให้ทั่วไปถึงคนส่วนใหญ่ของประเทศได้ และตกไปถึงมือประชาชนคนยากไร้สักเท่าไรก็เป็นเรื่องที่น่าคิด เพราะงบประมาณเพื่อการพัฒนาชนบทนั้นอย่างที่เราหลายคนกล่าวว่า “เหมือนไอติม” เพราะว่าจะถึงมือชาวนาหรือคนยากจนในชนบทนั้นต้องผ่านหลายมือหลายปากคงจะเหลือเพียงนิดหน่อยเท่านั้น แล้วจะไปทำอะไรให้เกิดประโยชน์ได้ เมืองไทยของเรามีนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยมากมาย บางคนมีความรู้และความสามารถแก้ปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทำไมเรื่องของการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและความยากจนของคนชนบทจึงเป็นปัญหาที่แก้กันไม่ได้ สาเหตุหนึ่งเพราะขาดการประสานงานและนำทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้และความสามารถมาแก้ปัญหาของประเทศชาติได้ การเร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทาน ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทุกฝ่ายมีการประสานงานกัน เพราะโครงการหลายโครงการที่เกิดความขัดแย้ง เพราะมีปัญหาโยนกันไปโยนกันมาไม่ได้ทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ต่างฝ่ายต่างก็เกี่ยงกัน ผลก็คือประชาชนประสบปัญหาไม่สามารถใช้บริการด้านการชลประทาน และแม้กระทั่งเขื่อนเก็บน้ำอีกมากที่ไม่สามารถดำเนินงานได้ อีกสาเหตุที่สำคัญคือความไม่สามารถตกลงประสานงานกันได้ ระหว่างนักอนุรักษ์กับนักพัฒนาความล่าช้าทั้งหลายจึงเกิดขึ้น เกิดความล้มเหลวในการพัฒนาชนบทดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน ในการพัฒนาชนบทต่างคนต่างทำกันไป บางแห่งเก่งเพียงพูดและประชาสัมพันธ์แต่ผลงานไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนเท่าที่ควร ชาวบ้านคือคนที่ถูกหลอกจากบรรดาข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล

ทำอะไรจึงจะแก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้เป็นรูปธรรมเสียที หรือจะปล่อยให้คน
บ้านนอกหรือชนบทหนีตายเข้ามาเสี่ยงดวงในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เพราะ
ดูเหมือนว่าจะเสี่ยงปนพวดยิ่งกว่า “ยิ่งพัฒนาและกระจายรายได้มากขึ้นคนชนบทก็ยิ่งจนลง”

ที่มา หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ประจำวันที่ 3 มีนาคม 2537 หน้า 3

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาความยากจน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ความหมายของปัญหาความยากจน

ปัญหาความยากจน หมายถึง การขาดแคลนปัจจัย 4 และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่สามารถดำรงฐานะทางเศรษฐกิจในระดับเดียวกับคนอื่นๆ

ประเภทของความยากจน

ความยากจนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ความยากจนไม่แท้ คือ การใช้จ่ายที่เกินสถานภาพของตนเอง เพื่อให้ตนเองเท่าเทียมผู้อื่น เช่น ใช้เงินฟุ่มเฟือยเกินฐานะ รายได้ต่ำแต่รสนิยมสูง
2. ความยากจนแท้ คือ ภาวะการณ์ที่บุคคลไม่สามารถหารายได้มาใช้จ่ายให้พอเหมาะกับความเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

สาเหตุของความยากจน

1. กรรมพันธุ์ เป็นการรับมรดกทางด้านอุปนิสัย จิตใจ และโรคบางชนิด จากผู้ให้กำเนิด
2. เจ็บป่วย อันเนื่องมาจากสาเหตุใดก็ตาม ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ หรือประกอบอาชีพได้ไม่สม่ำเสมอ
3. สภาพของอุตสาหกรรม เช่น เกิดการผลัดงานในโรงงานอุตสาหกรรม คนงานต้องขาดรายได้ประจำวันที่ควรได้ไป ทำให้ฐานะยากจนลง
4. ความพิการแห่งร่างกายและจิตใจ เช่น กรณีบุคคลทุพพลภาพ หรือพิการ พวกที่มีความเชื่องช้าทางสมอง IQ ต่ำ ภาวะอารมณ์ผิดปกติ
5. กิจจากธรรมชาติและโรคระบาด มีผลอย่างมากแก่บุคคลที่ทำงานด้านเกษตรกรรม เช่น อากาศแห้งแล้ง หรือเกิดโรคระบาด ทำให้สัตว์เลี้ยงตาย
6. ขราภาพ เมื่ออย่างเข้าสู่วัยชราก็จะถูกปลดออกจากราน ทำให้รายได้ของคนวัยนี้ขาดไป

7. การว่างงาน มีการแย่งตำแหน่งกันมาก แต่จำนวนรับน้อย รวมทั้งผู้ที่จบการศึกษามีจำนวนมาก
8. การทำงานของแม่และเด็ก เมื่อหัวหน้าครอบครัวไม่มี แม่และเด็กอาจต้องทำหน้าที่ทำงานช่วยครอบครัวแทน
9. อุบัติเหตุที่เกิดจากอุตสาหกรรม การที่คนงานได้รับบาดเจ็บจากเครื่องจักรกลในโรงงานทำให้รายได้ของคนงานนั้นลดลง บางครั้งถ้าร่างกายพิการก็จะทำงานไม่ได้เลย
10. การศึกษาดำ ทำให้ไม่สามารถยกฐานะของตนได้ จึงต้องรับงานที่มีรายได้น้อย เพราะตนเองขาดความรู้ความสามารถ
11. เกียจคร้านและเฉื่อยชา มีคนยากจนจำนวนมากที่ไม่ชอบทำงาน ชอบอาศัยคนอื่นกิน ไม่มีความกระตือรือร้น ชอบความสะดวกสบาย งานหนักไม่เอา งานเบาไม่สู้ ยอมอดมื้อกินมื้อดีกว่าต้องทำงานหนัก

ผลกระทบของความยากจน

ความยากจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลและสังคม ดังต่อไปนี้

1. เป็นภาระต่อสังคม คนยากจนเป็นหน้าที่ของสังคมที่จะต้องให้ความอนุเคราะห์ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาประเทศไปสู่จุดที่ต้องการได้ในระยะเวลาอันเหมาะสม
2. ก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม วัยรุ่น ปัญหาคอร์รัปชัน ฯลฯ
3. ผลต่อตัวบุคคลและครอบครัว ทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ได้รับการเพ่งเล็งในการก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ทำให้เกิดความหวาดระแวง มองโลกในแง่ร้าย ขาดโอกาสในการศึกษาและทำมาหาเลี้ยงชีพ
4. ทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เนื่องจากต้องใช้ทั้งกำลังทรัพย์และเวลาในการขจัดความยากจน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ได้เท่าที่ควร

แนวทางในการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 ให้เงินทุนชาวนาถั๊ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อใช้ในการลงทุนปลูกพืชผลสำหรับชาวนาที่ยากจน

1.2 ให้เงินสงเคราะห์กรณีเกิดภัยพิบัติจากธรรมชาติหรือโรคระบาด เพื่อมิให้ชาวนามีหนี้สินล้นพ้นตัว และมีกำลังใจต่อสู้อุปสรรคต่อไป

1.3 พยุงราคาพืชผล เพื่อป้องกันพ่อค้าคนกลางกดราคาพืชผลชาวนา หรือรับซื้อไว้เมื่อราคาพืชผลตกต่ำ

1.4 มีการแจกแจงรายได้อย่างยุติธรรม คือ ให้ทุกคนมีรายได้พอเพียงแก่การครองชีพตามความจำเป็น

2. ด้านสุขภาพ

2.1 ให้การรักษาพยาบาลฟรีแก่ผู้ยากจนทุกคน เป็นการให้ความคุ้มครองป้องกันในเรื่องสุขภาพพลานามัย

2.2 จัดหาอุปกรณ์เทียมบางอย่างแก่บุคคลที่มีข้อบกพร่องทางร่างกาย เช่น ขาปลอม แขนปลอม หรือเครื่องใช้อื่น ๆ ตามความจำเป็น

3. ด้านการศึกษา

3.1 ให้บุตรคนยากจนมีการศึกษาฟรีจนถึง ม.3

3.2 ถ้าเด็กยากจนคนใดสติปัญญาเรียนไม่ได้ถึง ม.3 ก็ให้การฝึกอาชีพตามที่ตนถนัด

3.3 สำหรับเด็กที่เรียนจบ ม.3 แล้ว ถ้าครอบครัวไม่อาจจะส่งเสียให้เล่าเรียนได้ รัฐก็ควรจะให้การฝึกอาชีพตามที่ตนถนัดเช่นกัน

3.4 ให้การศึกษาผู้ใหญ่

3.5 ให้เด็กที่ไม่มีแม่คอยอบรม เข้าใจถึงความจำเป็นว่า ทำไมมารดาจึงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และตนควรจะประพฤติตัวอย่างไรจึงจะไม่เป็นภาระแก่แม่

4. ด้านอาชีพ

4.1 จัดหางานให้แก่บุคคลที่ว่างงานทุกคน สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ตลอดปี โดยมีเวลาว่างน้อยที่สุด

4.2 ส่งเสริมให้คนยากจนในกรุงออกไปตั้งหลักแหล่งมีอาชีพในชนบท ตามที่กรมประชาสงเคราะห์จัดสรร

4.3 รัฐช่วยพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น

4.4 ฝึกอาชีพหัวหน้าครอบครัวใหม่เพื่อให้สามารถทำงานได้ดีกว่าเดิม

5. ด้านภาษี ควรใช้กฎหมายเก็บภาษีคนร่ำรวยและชั้นกลางมากขึ้น เพื่อใช้พัฒนาคนจน เพื่อให้ความแตกต่างระหว่างคนจนและคนรวยลดน้อยลง เช่น จัดเก็บภาษีรายได้ ที่ดิน มรดก ท้องเที่ยว เป็นต้น

6. ด้านการวางแผนครอบครัว เป็นการชะลอการเกิดเพื่อไม่ให้ครอบครัวมีสมาชิกมากเกินไป เพราะการมีลูกมากจะทำให้ยากจนลงและจะทำให้มีลูกแต่ปริมาณ แต่ไม่มีคุณภาพ เพราะรายได้คงเดิมหรือเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่รายจ่ายเพิ่มมากกว่ารายได้ โดยเฉพาะในหมู่คนยากจน

7. ด้านการป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ เช่น รถยนต์ หรือในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ฉะนั้น เพื่อป้องกันการขาดรายได้ที่สืบเนื่องมาจากอุบัติเหตุ จึงจำต้องมีวิธีการกวดขันให้บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์บางอย่าง เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมให้ใช้เครื่องจักร เครื่องยนต์ที่มีคุณภาพดีส่งเสริมการใช้เครื่องนิรภัยในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้จ่ายเงินชดเชยแก่ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุด้วยเหตุใดก็ตาม เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว

8. ด้านการประกันความมั่นคงทางสังคม โดยออกมาในรูป

8.1 การประกันสังคม โดยให้นายจ้างกับลูกจ้างหรือรัฐบาลร่วมกันออกเงินสมทบ ในการประกันเพื่อเป็นหลักประกันว่า ถ้าเกิดขาดรายได้เพราะชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วย ว่างงาน ตาย มีผู้ที่ต้องอยู่ในอุปการะ จะมีเงินใช้จ่ายเลี้ยงดูครอบครัว เป็นการบรรเทาปัญหาความยากจน

8.2 การประชาสงเคราะห์ เป็นการสงเคราะห์ผู้ที่ต้องขาดรายได้แต่ไม่เข้าข่ายอยู่ใน การประกันสังคมโดยผู้รับการสงเคราะห์ไม่ต้องออกเงินสมทบ รัฐจะให้การช่วยเหลือโดยการ ทดสอบความจำเป็นว่าทุกข์ยากจริงหรือไม่ และผู้ที่เข้าข่ายการสงเคราะห์คือ คนชรา ตาบอด ทุพพลภาพ เด็กต้องอยู่ในอุปการะ สงเคราะห์ครอบครัวที่มีบุตรมาก อาคารสงเคราะห์ นิคมสร้าง ตนเอง ฯลฯ

9. ด้านการพัฒนาท้องถิ่น เป็นโครงการที่ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นเพื่อให้ชุมชนและบุคคลเจริญ โดยอาศัยกำลังความสามารถของประชาชนและการช่วยเหลือของรัฐบาลร่วมกันโดยยึดหลักให้ประชาชนช่วยตัวเอง ให้มีส่วนร่วม การใช้ผู้นำจากท้องถิ่น การประเมินผล ฯลฯ เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ชุมชนประสบเป็นการสนองความต้องการของชุมชน เพื่อให้ชุมชนบรรลุถึงซึ่งการอยู่ดีกินดีโดยส่วนรวม ตลอดจนพยายามกระจายความเจริญไปสู่ชนบท

แผนการสอนที่ 3

วิชา สังคมศึกษา 1 (20001301)

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

เรื่อง ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน คือภาวะแห่งความไม่สมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ส่งผลทำให้เกิดความเจ็บป่วย สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงและไม่สามารถประกอบการใด ๆ ได้

หลักการ

การขาดแคลนอาหาร การบริโภคอุปโภคที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม และมลพิษจากสิ่งแวดล้อมเป็นผลทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนเกิดปัญหา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักศึกษาสามารถบอกความหมายและลักษณะของปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ถูกต้อง
2. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสุขภาพอนามัยได้ถูกต้อง
3. นักศึกษาสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสุขภาพอนามัยได้ถูกต้อง
4. นักศึกษาสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยได้อย่างน้อย 3 วิธี

เนื้อหาย่อ

ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ หากประชากรในประเทศนั้นๆ มีร่างกายอ่อนแอเจ็บป่วยอยู่เสมอเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน สาเหตุที่ทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนเกิดปัญหา มีหลายประการ เช่น อาหารและลักษณะการบริโภคไม่เหมาะสม มลพิษของสิ่งแวดล้อมมีมาก รวมทั้งสภาพด้านภูมิศาสตร์ ซึ่งได้แก่ ลักษณะอากาศมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

ปัญหาสำคัญด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน คือ การขาดสารอาหาร พบมากในเด็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 0-5 ขวบ อยู่ทุกอำเภอ การเกิดปัญหาโภชนาการในเด็กทำให้สังคมขาดแรงงานที่มีคุณภาพ ประชากรในวัยแรงงานลดลง ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บมีสาเหตุมาจากความยากจนของประชาชนที่ขาดการดูแลและป้องกันตนเอง ซึ่งจะพบว่าประชาชนไทยเสียชีวิตด้วยโรคต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าทางด้าน การแพทย์จะเพิ่มขึ้น โรคที่ทำให้ประชาชนไทยเสียชีวิตมากที่สุด คือโรคหัวใจและโรคเอดส์ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและอุปโภคอาหารที่ถูกต้องลักษณะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำเสนอสุภาษิต “ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ” โดยคิดเป็นแถบประโยคบนกระดานดำ ให้นักศึกษาดู และสนทนาซักถาม ดังนี้
 - สุภาษิตบทนี้มีความหมายอย่างไร
 - นักศึกษาเห็นด้วยกับสุภาษิตนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ครูโยงเรื่องจากสุภาษิตและคำตอบจากนักศึกษาเข้าสู่บทเรียน แล้วครูดัดบัตรคำหัวข้อบนกระดานดำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คน โดยการนับเลข 1 ถึง 6 ใครได้หมายเลขใดให้จับกลุ่มกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- 1.2 ครูจัดเตรียมเอกสาร ใบงาน และหนังสือประกอบการค้นคว้า เรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้า

2. ขั้นตอนมอบหมายงาน

2.1 ให้เลขานุการของทุกกลุ่มออกมารับเอกสารประกอบการเรียนและใบงานจากครู ซึ่งประกอบด้วย

- ใบงาน จำนวน 1 แผ่น
- กรณีตัวอย่างเรื่อง “คนงานไทยผวาหมีมาเลย์อพยพกลับ”
- เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน
- หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่
- หนังสือการศึกษาปัญหาสังคม หน้า 348-357
- หนังสือปัญหาสังคม หน้า 193-202
- หนังสือปัญหาสังคม หน้า 122-127
- หนังสือชุดปัญหาสังคม เรื่อง “ปัญหาสุขภาพอนามัย” หน้า 1-61
- เอกสารการสอนชุดวิชา สภาพปัญหาของชนบทไทย หน่วยที่ 8-15

หน้า 167-170

2.2 หลังจากได้รับเอกสารแล้ว นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงาน ภายในกลุ่มของตน

3. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

3.1 ครูเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “คนงานไทยผวาหมีมาเลย์อพยพกลับ”
ให้นักศึกษารับทราบ

3.2 นักศึกษาทุกกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “คนงานไทยผวาหมีมาเลย์อพยพกลับ”

4. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

4.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ความรู้ จากเอกสารประกอบการเรียนหนังสือเรียนที่กำหนดให้ พร้อมทั้งนำประสบการณ์ของนักศึกษาเองมาประกอบการศึกษาค้นคว้า

4.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล แล้วสรุปเป็นแนวคิดของตน เพื่อนำไปอภิปราย

5. ขั้นอภิปรายปัญหา

5.1 ประธานของแต่ละกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเตรียมความพร้อมที่จะอภิปราย

5.2 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากข้อมูลที่แต่ละคนรวบรวมได้ภายในกลุ่ม เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง

5.3 ประธานของแต่ละกลุ่มสรุปคำตอบของประเด็นคำถามแต่ละข้อ และแนวทางในการแก้ปัญหาที่สมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึก

5.4 ประธาน เลขานุการ และสมาชิกช่วยกันเขียนเป็นรายงาน แล้วแจกให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนนำเสนอ

6. ขึ้นเสนอผลงาน

6.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้ซักถามข้อสงสัย

6.2 ครูแก้ไขและเพิ่มเติมส่วนที่สำคัญ

7. ขึ้นสรุปผลงาน

7.1 ครูสรุปผลการรายงานของแต่ละกลุ่มและเพิ่มเติมในประเด็นเนื้อหาสำคัญที่นักศึกษายังไม่ได้กล่าวถึง

7.2 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาที่กำหนดไว้ในใบงานอีกครั้ง

7.3 นักศึกษาจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมลงในสมุด

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักศึกษาตอบคำถามเป็นรายบุคคล โดยการออกมาจับฉลากคำถามที่ครูเตรียมไว้
2. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มหาข่าวเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนแล้วทำเป็นรูปเล่มส่งครูตามเวลาที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบประโยชน์สุขภาพ เรื่อง “ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ”
2. บัตรคำหัวข้อปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

3. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน”
4. ใบงานเรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน
5. กรณีตัวอย่างเรื่อง “คนงานไทยพวามาเลเซียอพยพกลับ”
6. ฉลากคำถามเกี่ยวกับ “ปัญหาสุขภาพอนามัย”
7. หนังสือประกอบการค้นคว้าได้แก่
 - 7.1 หนังสือปัญหาสังคม ของ สุพัตรา สุภาพ หน้า 122-127
 - 7.2 หนังสือปัญหาสังคม ของ อุดุลย์ ตันประยูร หน้า 193-202
 - 7.3 หนังสือการศึกษาปัญหาสังคม ของ สมัย เทียนชัย หน้า 348-357
 - 7.4 หนังสือชุดปัญหาสังคม เรื่อง “ปัญหาสุขภาพอนามัย” ของ นายแพทย์

ธีระ งามสูตร หน้า 1-61

7.5 เอกสารการสอนชุดวิชา สภาพปัญหาของชนบทไทย หน่วยที่ 8-15 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช หน้า 167-170

การวัดผล

1. สังเกตจากการอภิปรายภายในกลุ่ม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการรายงานผลงานหน้าชั้นเรียน
4. สังเกตจากผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ใบงานประกอบการเรียน เรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 **ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆละ 6-7 คน โดยการนับเลข 1 ถึง 6 ใครได้หมายเลขใดให้จับกลุ่มกัน แล้วแต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

2. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง “คนงานไทยพวหาหมมาเลย์อพยพกลับ”

3. หลังจากศึกษากรณีตัวอย่างเสร็จแล้ว ให้วิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนหมายถึงอะไรและมีลักษณะอย่างไร

3.2 จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “คนงานไทยพวหาหมมาเลย์อพยพกลับ” อะไรคือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทย

3.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีตัวอย่างมีสาเหตุมาจากอะไร

3.4 ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนที่สำคัญได้แก่ปัญหาอะไรบ้าง

3.5 ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร

3.6 จงเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน มา 3 วิธี

4. การตอบคำถาม นักศึกษาสามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้จากเอกสารประกอบการเรียนและหนังสือที่กำหนดให้ดังนี้

4.1 เอกสารเรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

4.2 หนังสือเรียนรายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 หน้า 45-46

4.3 หนังสือปัญหาสังคม หน้า 122-127

4.4 หนังสือปัญหาสังคม หน้า 193-202

4.5 หนังสือการศึกษาปัญหาสังคม หน้า 348-357

4.6 หนังสือชุดปัญหาสังคม เรื่อง “ปัญหาสุขภาพอนามัย” หน้า 1-61

4.7 เอกสารการสอนชุดวิชา สภาพปัญหาของชนบทไทย หน่วยที่ 8-15

หน้า 167-170

5. เมื่อนักศึกษาทำกิจกรรมทุกขั้นตอนเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มสรุปผลงานและส่งตัวแทน
เสนอหน้าชั้นเรียน

6. ครูให้นักศึกษาหาข่าวเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชนแล้วเข้ารูปเล่มรายงานส่งครู
ในชั่วโมงต่อไป

กรณีตัวอย่าง เรื่อง คนงานไทยผวาหมูมาเลย์อพยพกลับ

จากกรณีที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้สมองอักเสบในสุกรที่ประเทศมาเลเซีย เป็นผลให้มีผู้เสียชีวิตเพราะติดเชื้อมากกว่า 54 คนแล้ว และมีการหวั่นวิตกว่าจะแพร่เข้ามาภาคใต้ของประเทศไทยนั้น นายมานิตย์ พันธุ์ประภา ปศุสัตว์เขต 9 จังหวัดสงขลา เปิดเผยเมื่อวันที่ 23 มีนาคม ว่า จากการเจาะเลือดสุกรตัวอย่างสุกรตามพื้นที่ต่างๆ ในภาคใต้ทุกจังหวัด จากจำนวนสุกรไม่น้อยกว่า 1,000 ตัว ยังไม่พบสุกรที่ติดเชื้อไข้สมองอักเสบแต่อย่างใด จึงสามารถบริโภคสุกรชำแหละขายได้ตามปกติ และอย่าตื่นตระหนกจนเกินไป

ด้านนายวิรัช วิโรจน์แสงอรุณ หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ระหว่างประเทศ ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา เปิดเผยว่า นอกเหนือจากโรคไข้สมองอักเสบแล้วที่ควรระวังคือมีการลักลอบนำเข้าสุกรจากประเทศมาเลเซียมายังไทย ซึ่งสุกรดังกล่าวพบว่ามีเนื้อสีแดงผิดปกติ คาดว่าน่าจะมีการลักลอบใช้สารเร่งเนื้อแดงผสมในอาหารให้สุกรกินเข้าไปอย่างแน่นอน ซึ่งหากตรวจสอบพบจะไม่มีการอนุญาตให้นำเข้าอย่างเด็ดขาด เพราะอันตราย

รายงานข่าวแจ้งว่า ผู้บริโภคเนื้อสุกรที่ได้รับสารเร่งเนื้อแดงเข้าไป จะทำให้เกิดการสะสมสารก่อนะเร็งในร่างกายขึ้นมาได้

ส่วนที่ จังหวัดนราธิวาส มีรายงานว่า ตอนเช้าตรู่วันเดียวกันนี้ที่ด่านรันดูปันยัง ซึ่งอยู่ระหว่างพรมแดนด่าน อำเภอปาเสมัส รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย กับเขตเทศบาลตำบลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส มีแรงงานไทยที่เดินทางไปขายแรงงานในรัฐต่างๆ ของประเทศ มาเลเซีย พร้อมด้วยชาวมาเลเซียประมาณ 300 คน ได้ทยอยขนสัมภาระเดินทางออกจากประเทศมาเลเซีย ข้ามมายังฝั่งไทยกันอย่างต่อเนื่องโดยมีญาติมิตรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปคอยต้อนรับอยู่ริมพรมแดนไทย สอบถามแล้วทราบว่าทั้งหมดกำลังสับสนและหวาดกลัวต่อการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไข้สมองอักเสบในสุกร อีกทั้งยังมีกระแสข่าวลือว่า ในประเทศมาเลเซียยังมีเชื้อไวรัสอหิวาต์หนึ่งจากสัตว์ปีกโดยเฉพาะในหมู และมียุงเป็นพาหะเกิดแพร่ระบาดขึ้นมาอีกโรคหนึ่งด้วย ดังนั้นทั้งแรงงานไทยและชาวมาเลเซียจึงเดินทางหนีภัยออกมาเป็นการชั่วคราว

ที่ห้องประชุมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้จัดให้มีการแถลงข่าวเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคไข้สมองอักเสบในสุกร ในประเทศมาเลเซีย โดยได้เชิญ นายแพทย์วิเชียร แก่นพลอย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา นายประวัติ รัตนกุมมะ ปศุสัตว์ จังหวัดสงขลา นายวีรชัย วิโรจน์แสงอรุณ หัวหน้าด่านกักกัน สัตว์ระหว่างประเทศร่วมแถลง

นายประวัติ กล่าวว่า ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคในประเทศมาเลเซีย มีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยเกิดความหวาดกลัวไม่กล้า บริโภคเนื้อสุกรซึ่งแพทย์ยืนยันว่าโรคไข้สมองอักเสบนี้สามารถติดต่อกันโดยมีุงเป็นพาหะเท่านั้น และชี้แจงให้ประชาชนทราบว่า การบริโภคเนื้อสุกรที่ติดเชื้อทำให้ประชาชนเป็นโรคอย่างแน่นอน แต่ถ้าวินบริโภคก็ควรปรุงให้ถูกสุขลักษณะ นอกจากนี้ยังไม่มีการตรวจพบเชื้อโรคดังกล่าวในพื้นที่ จังหวัดสงขลา และพื้นที่ใกล้เคียง

นายวีรชัย กล่าวว่า ตั้งแต่มีข่าวปรากฏว่าได้มีการจัดชุดเฉพาะกิจตั้งด่านตรวจสัตว์ โดยเฉพาะสุกรที่อาจจะมีการลักลอบนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย ที่ด่านสะเดา ด่านสุลกการ ปาดังเบซาร์ และหน้าที่ว่าการอำเภอสะเดา ปรากฏว่าสามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ 3 ราย สุกร 76 ตัว แต่ตรวจแล้วไม่พบว่าสุกรติดเชื้อแต่อย่างใด

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ความหมายของปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน หมายถึง ภาวะแห่งความไม่สมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขของประชาชน

สาเหตุของปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

สุขภาพอนามัยของคนและชุมชนทั้งทางกาย จิตใจ และสังคม ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เคมี เศรษฐกิจและสังคม จิตวิทยาและวัฒนธรรม สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคและปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนมีดังนี้

1. ด้านชีวภาพ เช่น ตัวเชื้อโรคต่างๆ และสิ่งทำให้เกิดโรคทางเคมี เช่น ฝุ่น เคมี แก๊ส ไรระเหยต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งทำให้เกิดโรคทางกายภาพ ได้แก่ หมอกควัน รังสีที่เป็นพิษ ฯลฯ ตลอดจนสิ่งทำให้เกิดโรคเนื่องจากการขาดสารนั้นๆ เช่น การขาดวิตามินบี 1 ทำให้เกิดเหน็บชาและการขาดเกลือไอโอดีน ทำให้เกิดคอพอก
2. ตัวมนุษย์เอง ซึ่งมีความไวภูมิคุ้มกันและความแตกต่างต่อการเกิดโรคต่างกันไปตามอายุ เพศ กรรมพันธุ์ เชื้อชาติ องค์ประกอบทางสรีรวิทยา เช่น วัยรุ่นมีปัญหาสิวและอารมณ์ รวมทั้งองค์ประกอบทางด้านจิตใจ ภูมิคุ้มกันและการเคยป่วยเป็นโรคใดมาก่อน
3. สิ่งแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัยของมนุษย์ได้ เช่น สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ เช่น เชื้อโรคต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และวัฒนธรรม ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงของลักษณะปัญหาสุขภาพของคนไทยในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจสรุปกว้าง ๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มโรคที่เกิดจากความยากจนและความขาดแคลน กลุ่มโรคแรกนี้ซึ่งเคยเป็นปัญหาสุขภาพอนามัยหรือปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในอดีตได้ลดปัญหาความชุกชุมและความรุนแรงลง แต่ก็ยังพบในเขตชนบท เขตชุมชนแออัดและเขตชุมชนรอบนอกของเมืองใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่สกปรก ไม่ถูกสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม เช่น โรคติดต่อที่นำโดยแมลง เช่น ยุง อันได้แก่ ไข้เลือดออก ไข้สมองอักเสบ ไข้มาลาเรีย และโรคเท้าช้าง โรคติดต่อจากการสัมผัสระหว่างคน เช่น โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ เช่น วัณโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ หลอดลมอักเสบ ปอดบวม โรคเรื้อน ฯลฯ โรคติดต่อในเด็กที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น หัด หัดเยอรมัน คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปลิโอ วัณโรคในเด็ก ฯลฯ โรคติดต่อจากสัตว์สู่คน เช่น โรคพิษสุนัขบ้า ฯลฯ โรคดังกล่าวอันเกิดจากความยากจน และความขาดแคลนส่วนใหญ่ได้ลดลงอย่างมากจนหลายโรคใกล้จะกำจัดให้หมดไปได้แล้ว เช่น โปлио บาดทะยัก โรคเรื้อน และโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น แต่โรคติดต่อจากสิ่งแวดล้อมทางน้ำและอาหารสกปรกไม่ถูกสุขลักษณะและสุขาภิบาลไม่ดี เช่น โรคทางเดินอาหาร เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคบิด อาหารเป็นพิษ ฯลฯ ก็ยังคงเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญอยู่

2. กลุ่มโรคที่เกิดจากความมั่งคั่งและฟุ่มเฟือยหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนา โรคจากความมั่งคั่งฟุ่มเฟือย หรือโรคศิวิไลซ์ในชุมชนเขตเมืองที่พัฒนามากแล้ว เกิดจากการกินมากเกินไปจนอ้วน ทำงานนั่งโต๊ะไม่ได้ออกกำลังกาย เครื่องเครียดมาก สูบบุหรี่มาก ดื่มสุรามาก ฯลฯ เช่น โรคหัวใจ โรคหัวใจขาดเลือด โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคเส้นเลือดในสมองตีบและแตก รวมทั้งโรคเกิดจากความแออัดยัดเยียด มลภาวะของสิ่งแวดล้อม และอาหารเป็นพิษภัยด้วยสารมะเร็ง การจราจรหนาแน่น ความเครียดต้องสู้แข่งขัน ความไม่เป็นระเบียบ ฟุ้งเฟ้อ สำนอนทางเพศ การไม่สามารถปรับตัวปรับใจ ความวิตกกังวล ไม่สมหวังในอารมณ์ จนเกิดพยาธิสภาพทางสังคม ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น มะเร็ง อุบัติเหตุ การเป็นพิษ การบาดเจ็บ การติดยาเสพติด โรคกระเพาะอาหารเป็นแผล โรคจิต โรคประสาท กามโรค และโรคเอดส์ มีมากขึ้น และบางแห่งในชนบทก็ถึงเมือง เช่น แหล่งสลัมชานเมืองเขตเมืองขนาดเล็ก และชนบทใหญ่ก็พบปัญหาทั้งกลุ่มโรคที่เกิดจากความยากจนและขาดแคลนและกลุ่มโรคจากความมั่งคั่งและฟุ่มเฟือยผสมอยู่ด้วยกับแบบพหุลักษณะก่อปัญหาสุขภาพอนามัยที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

ผลกระทบของปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนก่อให้เกิดผลกระทบ ดังนี้

1. ผลต่อครอบครัว

- 1.1 ทำให้ขาดรายได้เนื่องจากไม่สามารถทำงานได้
- 1.2 ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล
- 1.3 เป็นภาระการดูแลรักษาแก่สมาชิกในครอบครัว

2. ผลต่อสังคมและเศรษฐกิจ

- 2.1 สูญเสียทรัพยากรมนุษย์
- 2.2 เป็นภาระแก่สังคมในการช่วยเหลือจนเจือ
- 2.3 ทำให้เศรษฐกิจชะงักเนื่องจากขาดแรงงาน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน

1. ด้านการศึกษา

- 1.1 ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ
- 1.2 ให้ความรู้แก่โรคที่พบเห็นบ่อยๆ ทั้งในด้านสาเหตุ วิธีป้องกันและวิธีให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการควบคุมโรคภัยต่างๆ

1.3 ให้ความรู้ในเรื่องการรักษาความสะอาดของบ้านเมืองเป็นส่วนรวม

1.4 ให้ประชาชนทราบว่า ถ้าเกิด โรคภัยไข้เจ็บสามารถจะไปขอรับการพยาบาล

ได้ที่ใด

2. ด้านการรักษาพยาบาล

- 2.1 สร้างโรงพยาบาลและสถานอนามัยให้พอเพียงแก่ความต้องการของประชาชน
- 2.2 ผลิตแพทย์และพยาบาลให้เพียงพอ
- 2.3 จัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยพอควรแก่โรงพยาบาลทั้งในเมืองและในชนบท
- 2.4 ให้บริการด้านสาธารณสุขไปทั่วอย่างทั่วถึง
- 2.5 จัดศูนย์แจกจ่ายยาสามัญประจำบ้านแก่ประชาชน

3. ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เป็นปัญหาใหญ่ที่สุด เพราะมีกลุ่มผลประโยชน์เป็นจำนวนมากน้อยที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษและไม่ยอมเสียรายได้เพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงควร

เผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงความร้ายแรงของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ตลอดจนออกกฎหมายอย่างเข้มงวดแก่โรงงานอุตสาหกรรม ไม่ให้ทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง และกำจัดอากาศเสียจากโรงงาน ในด้านประชาชนก็เช่นกัน ไม่ควรทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง

4. การประกันสุขภาพ ประเทศที่เจริญแล้วส่วนใหญ่ได้ปรับปรุงเรื่องการประกันสุขภาพ โดยรัฐบาลให้การอุดหนุน เป็นการให้การประกันแก่ตัวเองและครอบครัว โดยการเสียเบี้ยประกันเป็นรายเดือนหรือรายปี เมื่อถึงคราวเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาพยาบาลฟรี โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินก้อน ซึ่งอาจจะออกมาในรูปที่รัฐบาลให้ประกัน นายจ้างให้ประกัน ผู้ประกันเอง เป็นการให้ความมั่นใจแก่ตัวเองและครอบครัวถ้าเกิดเจ็บป่วยจะได้รับการรักษาพยาบาล

แผนการสอนที่ 4

วิชาสังคมศึกษา 1 (20001301)

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

เรื่อง ปัญหาการว่างงาน

เวลา 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การว่างงานคือการที่บุคคลในวัยทำงานไม่สามารถหางานทำได้ แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ การว่างงานตามวัฏจักร ตามฤดูกาล การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค การว่างงานจำบัง การว่างงานชั่วคราว และการว่างงานเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ การว่างงานเหล่านี้มีผลทำให้ประชาชนขาดรายได้ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สังคมและเศรษฐกิจของประเทศไม่มั่นคง

หลักการ

เมื่อมีการเพิ่มจำนวนของประชากรและผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้นรวมทั้งการเกิดภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำย่อมเป็นผลให้เกิดปัญหาการว่างงานได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักศึกษาสามารถอธิบายความหมายและลักษณะของการว่างงานได้ถูกต้อง
2. นักศึกษาสามารถระบุสาเหตุของการว่างงานได้ถูกต้อง
3. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ผลกระทบของการว่างงานที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมได้

ถูกต้อง

4. นักศึกษาสามารถเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงานได้ อย่างน้อย 3 วิธี

เนื้อหาย่อ

ปัญหาการว่างงาน หมายถึง การที่บุคคลอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ไม่สามารถทำงานได้ใน สัปดาห์ของการสำรวจแรงงาน รวมทั้งผู้ที่กำลังหางานทำอยู่หรือรอฟังผลการสมัครงาน การว่างงานแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ การว่างงานตามวัฏจักร ตามฤดูกาล การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค การว่างงานจำบัง การว่างงานชั่วคราว การว่างงานเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งมีสาเหตุ

มาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำ ผลของการว่างงานทำให้เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเสียหายต่อเศรษฐกิจและเป็นภาระแก่สังคม แนวทางการแก้ไขรัฐและเอกชนควรส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้ด้านเกษตรกรรม การลงทุน การตลาดแก่ประชาชน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดเทปเพลง “คนสู้ชีวิต” ให้นักศึกษาฟัง แล้วสนทนาซักถาม ดังนี้

- เพลง “คนสู้ชีวิต” ให้ข้อคิดอะไร

- เนื้อหาในบทเพลงกล่าวถึงอะไร

2. ครูโยงเนื้อหาจากเพลงและคำตอบที่นักศึกษาตอบเข้าสู่บทเรียน แล้วครูติดบัตรคำหัวข้อ

บนกระดานดำ

ขั้นดำเนินการสอน

1. ขั้นเตรียม

1.1 ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6-7 คนโดยใช้วิธีการจับช่อดอกไม้ ใครได้ช่อดอกไม้ใดแล้ว ให้นับจำนวนดอกไม้ในช่อนั้นและจับกลุ่มกัน หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

1.2 ครูจัดเตรียมเอกสารใบงานและหนังสือประกอบการค้นคว้า เรื่องปัญหาการว่างงาน ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้า

2. ขั้นมอบหมายงาน

2.1 ให้เลขานุการของทุกกลุ่มรับเอกสารประกอบการเรียนและใบงานจากครู ซึ่งประกอบด้วย

- ใบงาน จำนวน 1 แผ่น
- กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมือง”
- เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาการว่างงาน
- หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่

-หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 107-118

-หนังสือปัญหาสังคม หน้า 41-48

2.2 หลังจากรับเอกสารแล้ว นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานภายในกลุ่มของตน

3. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

3.1 ครูเสนอกรณีตัวอย่าง เรื่องปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมืองให้นักศึกษารับทราบ

3.2 นักศึกษาทุกกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง “ปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมือง”

4. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

4.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ความรู้ จากเอกสารประกอบการเรียนหนังสือที่กำหนดให้ พร้อมทั้งนำเสนอประสบการณ์ของนักศึกษาเอง มาประกอบการศึกษาค้นคว้า

4.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปแนวคิดของตน เพื่อนำไปอภิปราย

5. ขั้นอภิปรายปัญหา

5.1 ประธานของแต่ละกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเตรียมความพร้อมที่จะอภิปราย

5.2 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากข้อมูลที่แต่ละคนรวบรวมได้ภายในกลุ่ม เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง

5.3 ประธานของแต่ละกลุ่มสรุปคำตอบของประเด็นคำถามแต่ละข้อ และแนวทางในการแก้ปัญหาที่สมาชิกได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึก

5.4 ประธาน เลขานุการ และสมาชิกช่วยกันเขียนเป็นรายงานแล้วแจกให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ศึกษาล่วงหน้า ก่อนนำเสนอ

6. ขั้นเสนอผลงาน

6.1 นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นซักถามข้อสงสัย

6.2 ครูแก้ไขและเพิ่มเติมส่วนที่สำคัญ

7. ขั้นสรุปผลงาน

7.1 ครูสรุปผลการรายงานของแต่ละกลุ่มและเพิ่มเติมในประเด็นเนื้อหาสำคัญที่
นักศึกษายังไม่ได้กล่าวถึง

7.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่กำหนดในใบงานอีกครั้ง

7.3 นักศึกษาจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมลงในสมุด

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อหาตามหัวข้อที่จับฉลากได้
2. ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงานของกลุ่มที่ครูได้แนะนำ และให้แก้ไขเพิ่มเติมอย่างสมบูรณ์ แล้วเข้ารูปเล่มรายงานส่งครูภายใน 1 อาทิตย์
3. ครูให้นักศึกษาร่วมกันจัดบอร์ดเกี่ยวกับปัญหาการว่างงานนอกเวลาเรียน

๕-๓ การเรียนการสอน

1. เทปเพลง “คนสู้ชีวิต” ของผลิตภัณฑ์ของฉลาม
2. บัตรคำหัวข้อปัญหาการว่างงาน
3. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง “ปัญหาการว่างงาน”
4. ใบงานเรื่อง “ปัญหาการว่างงาน”
5. กรณีตัวอย่าง เรื่อง “ปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมือง”
6. หนังสือประกอบการค้นคว้า ได้แก่

6.1 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) ของ องค์กรการ พิชิตปัญหาการ หน้า 107-118

6.2 หนังสือปัญหาสังคม ของ สุพัตรา สุภาพ หน้า 41-48

การวัดผล

1. สังเกตจากการอภิปรายภายในกลุ่ม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการรายงานผลงานหน้าชั้นเรียน

4. สัมผัสจากผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
5. สัมผัสจากผลการจัดบอร์ดเกี่ยวกับปัญหาการว่างงาน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ใบงานประกอบการเรียน เรื่องปัญหาการว่างงาน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ให้นักศึกษาจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่ม เป็น 6 กลุ่มๆละ 6-7 คน โดยการจับช่อดอกไม้ ถ้าใครได้ช่อดอกไม้ใดแล้ว ให้นำจำนวนดอกไม้ในช่อนั้นและจับกลุ่มกัน แล้วแต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

2. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมือง”

3. หลังจากศึกษกรณีตัวอย่างเสร็จแล้ว ให้วิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการว่างงาน เพื่อตอบประเด็นคำถาม และหาแนวทางการแก้ปัญหา ดังต่อไปนี้

- 3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยคืออะไร
- 3.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง
- 3.3 ปัญหาการว่างงานของคนไทยด้านใดที่ควรแก้ไขอย่างรีบด่วน
- 3.4 ปัญหาการว่างงานส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร
- 3.5 จงเสนอแนะแนวทาง วิธีการแก้ไขปัญหาการว่างงานมา 3 วิธี

4. การตอบคำถาม นักศึกษาสามารถค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้จากเอกสารประกอบการเรียนและหนังสือที่กำหนดให้ ดังนี้

- 4.1 เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาการว่างงาน
- 4.2 หนังสือเรียนรายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 หน้า 46-47
- 4.3 หนังสือปัญหาสังคม (SO160) หน้า 107-118
- 4.4 หนังสือปัญหาสังคม หน้า 41-48

5. เมื่อนักศึกษาทำกิจกรรมทุกขั้นตอนเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มสรุปผลงานและส่งตัวแทนเสนอหน้าชั้นเรียน

6. ให้นักศึกษาร่วมกันจัดบอร์ดเกี่ยวกับปัญหาการว่างงานนอกเวลาเรียน

กรณีตัวอย่าง

เรื่อง ปัญหาการว่างงานกับการอพยพเข้าสู่เมือง

ปัญหาการว่างงานคือสัญญาณอันตรายอย่างหนึ่งของสังคมไทย เพราะหากคนเราไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว แล้วปัญหาสังคมต่างๆ ก็เกิดขึ้นตามมามากมาย ตัวอย่างจากหลายประเทศที่เกิดการเดินขบวนต่อต้าน การก่อปัญหาสังคมและอาชญากรรมอย่างรุนแรง ส่วนใหญ่ก็มาจากการว่างงานของประชาชน เมื่อคนเหล่านี้อพยพเข้ามาในเมืองมากขึ้น การรวมตัวเพื่อก่อปัญหาทางสังคมก็มีความรุนแรงมากขึ้น ในขณะนี้เทศบาลหน้าแล้งอย่างเข้ามาอีกแล้วความแห้งแล้งในชนบท ทำให้ท้องถิ่นในชนบทไม่สามารถประกอบกิจการงานเกษตรซึ่งเป็นอาชีพที่ตนเองทำมาช้านานได้ จำเป็นที่จะต้องเร่ร่อนออกหางานทำ คนในชนบทเหล่านี้ส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นไปหางานทำในเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมากกว่าเมืองหรือจังหวัดอื่น ๆ แหล่งงานหลายแห่งในบางภาค เช่น บริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ จะมีประชาชนจากภาคอีสานและภาคอื่น ๆ ของประเทศหลั่งไหลเข้าไปทำงานเพิ่มขึ้น การอพยพของประชาชนทั้งที่เป็นการอพยพเข้าไปหางานทำเป็นการชั่วคราวหรือเป็นการถาวร ทำให้เกิดปัญหาแก่สังคมเมืองเพิ่มขึ้น เพราะสาเหตุของปัญหาที่เกิดการแออัดหรือเกิดชุมชนเพิ่มขึ้น ในเมืองใหญ่ ๆ เนื่องจากปัญหาการอพยพเข้ามาในเมืองของประชาชน บางคนที่เป็นเยาวชนอยู่ในวัยการศึกษาไม่สำเร็จแล้วหางานทำ ไม่ได้กลับไปทำงานในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง ชาวชนบทส่วนใหญ่ที่เข้ามาในหน้าแล้งนับว่าเป็นการอพยพครั้งใหญ่ของคนไทย ดังจะสังเกตเห็นได้จากการเดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานคร โดยรถโดยสารประจำทางและรถไฟอย่างหนาแน่นแออัด คนส่วนใหญ่เหล่านี้เป็นชาวนาชาวไร่หรือเกษตรกรของประเทศที่อยู่ในชนบท การอพยพเข้ามามีจุดประสงค์คือมาหางานทำผู้คนเหล่านี้ไม่มีจุดหมายปลายทางว่าจะได้งานทำที่ไหน แต่ส่วนใหญ่ก็มุ่งไปยังแหล่งงานที่ต้องการใช้แรงงานกรรมกรค่าจ้างในอัตราต่ำ นอกจากคนไทยในชนบทแล้วคนว่างงานส่วนใหญ่อาจไม่ใช่คนไทยแต่เป็นคนพม่าคนต่างประเทศที่มีพรมแดนใกล้ชิดติดกับประเทศไทย การเพิ่มจำนวนคนว่างงานในประเทศไทยจึงไม่ใช่เป็นการเพิ่มเฉพาะคนไทยเจ้าของประเทศเท่านั้น แต่มีคนที่ต่างชาติที่หน้าตารูปร่างคล้ายคลึงคนไทยอีกด้วย เมื่อเข้ามาในเมืองปัญหาแรกที่เป็นปัญหาคำคัญที่สุดคือปัญหาที่อยู่อาศัยเพราะที่พักอาศัยหลับนอนเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนหนึ่งอาจหาที่อยู่

อาศัยได้แต่อีกส่วนหนึ่งไม่มีที่อยู่อาศัยที่แน่นอน และไม่มีจุดหมายในกาเดินทางว่าจะต้องไปพักอาศัยที่ไหน ซึ่งอาจไปอาศัยหลับนอนที่วัดหรือบริเวณทางถนนต่างๆ พอที่จะเป็นที่กำบังหลบแดดหลบฝนได้ โดยเฉพาะบริเวณที่สาธารณะหลายแห่ง เช่น บริเวณใต้สะพานจะมีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนหนึ่งอาศัยหลับนอน อีกส่วนหนึ่งจำพวกเร่ร่อนค้าหาเร่ร่อนนั้นเมื่อมีงานทำแล้วก็นอนอยู่กับบ้านของนายจ้างบ้าง การบุกรุกสถานที่ต่างๆ เพื่อสร้างที่พักอาศัยจึงเกิดขึ้นมากมายหลายแห่งในเมืองหลวง โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งงาน โรงงานอุตสาหกรรมและบริเวณท่าเรือ เช่น ท่าเรือคลองเตยที่เป็นแหล่งสลัมขนาดใหญ่ของประเทศ กลายเป็นปัญหาหลักที่จะต้องแก้ไขด้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ขณะเดียวกันบริเวณที่ว่างเปล่าหลายแห่งไม่ว่าจะเป็นบริเวณที่ว่างของเอกชนและของรัฐบาลต่างก็เป็นปัญหา ที่จะต้องถูกประชาชนจำนวนมากที่มาจากชนบทเข้าไปบุกรุก เพื่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัยชั่วคราวจนกระทั่งบางแห่งกลายเป็นอาคารถาวรอยู่กันไปชั่วลูกชั่วหลาน ปัญหาของคนว่างงานที่เข้ามาสู่เมืองทำให้เมืองที่แออัดอยู่แล้วยิ่งเพิ่มความแออัดมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหามากมายจนยากที่จะแก้ไขปัญหามองเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการจราจรซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยากจะแก้ไขในปัจจุบัน ปัญหาอาชญากรรมเพราะคนว่างงาน เมื่อไม่มีรายได้ไม่มีงานทำก็สามารถที่จะกระทำความผิดได้ อย่างน้อยก็เป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการลักทรัพย์ เพื่อให้ตนเองมีชีวิตรอดอยู่ได้ การแก้ปัญหาระหว่างงานของประชาชนจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลจะต้องสร้างให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่อาศัยในชนบทให้มีงานทำและมีรายได้ รัฐบาลได้หุ้มนโยบายให้แก่คนในเมืองช่องว่างระหว่างคนในเมืองกับคนในชนบทจึงเกิดขึ้น ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนในสังคมไทยจึงเป็นช่องว่างที่ห่างกันขึ้นทุกที หากสถานการณ์เกิดขึ้นดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็เป็นเรื่องที่ยากในการสร้างความสงบสุขของสังคมไทยได้

การสร้างงานและสร้างอาชีพสำหรับประชาชน จึงเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการรีบด่วนและจะต้องมีการสำรวจสอบติดตามการดำเนินการในโครงการต่างๆ ของรัฐบาล เพราะงานอาชีพในแต่ละท้องถิ่นมีงานอะไรบ้างที่จะต้องดำเนินการเฉพาะภายในท้องถิ่นนั้นๆ แผนการดำเนินงานป้องกันไม่ให้ประชาชนย้ายไปหางานทำในท้องถิ่นอื่นหรือการอพยพเข้าเมือง จึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลควรต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะกระทรวงแรงงานที่รับผิดชอบ ในเรื่องแรงงานของประเทศควรจะต้องให้ความสนใจในการสร้างงานในชนบทให้มากขึ้น

งบประมาณเพื่อการพัฒนาชนบทและการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำนั้น ได้มีการใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาชนบทมาน้อยเพียงใด โดยเฉพาะงบของ ส.ส. ที่พูดถึงกันมาก ได้มีการนำไป

พัฒนาชนบทหรือว่าพัฒนาความร่ำรวยของบรรดา ส.ส. หรือนักการเมืองมากกว่าอย่างอื่น ควรที่จะมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้บังเกิดผลประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

ที่มา หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, สุดสัปดาห์ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2538 หน้า 16

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องปัญหาการว่างงาน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ความหมายของปัญหาการว่างงาน

การว่างงาน คือ การที่บุคคลอายุตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป ไม่สามารถทำงานได้ในสัปดาห์ของการสำรวจแรงงาน รวมทั้งผู้ที่กำลังหางานทำอยู่ หรือรอฟังผลการสมัครงาน

ลักษณะของการว่างงาน

ลักษณะของการว่างงาน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ไม่สมัครใจ เช่น เห็นว่าค่าแรงงานต่ำไม่ยอมทำ หรืองานไม่ถูกใจ จี้เกียจ ฯลฯ
2. สมัครใจ มีความเต็มใจจะทำงาน แต่ไม่มีงานให้ทำ

ประเภทของการว่างงาน

1. การว่างงานตามวัฏจักร เป็นการว่างที่เกิดจากสภาพขึ้นลงของวัฏจักรเศรษฐกิจ เช่น ในยามเศรษฐกิจตกต่ำ ผู้ผลิตจะลดการผลิตลง และตัดทอนรายจ่ายโดยการปลดคนงาน คนงานจึงว่างงานในระยะนี้เพราะไม่มีรายได้
2. การว่างงานตามฤดูกาล เนื่องจากการผลิตหรืออุตสาหกรรมบางอย่างทำการผลิตเพียงบางฤดู เช่น ในด้านการเกษตร ที่เห็นชัดคือการทำนา ซึ่งในฤดูทำนาชาวนาจะมีงานทำตลอดวัน แต่หลังจากเก็บเกี่ยว ชาวนาก็ไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่งแน่นอน
3. การว่างงานเพราะการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค เป็นการว่างงานที่เกิดจากการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน เพราะความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. การว่างงานจำบัง เป็นการว่างงานที่ไม่แสดงเด่นชัดออกมาว่ามีการว่างงาน คือทุกคนต่างช่วยกันทำงานคนละเล็กละน้อย ความจริงบางคนอาจไม่ได้ช่วยเพิ่มผลผลิตแต่อย่างใดเลย เท่ากับมีการว่างงานแอบแฝง
5. การว่างงานชั่วคราว จากไม่ทราบแหล่งที่มีงานทำ หรือบางกรณีทราบว่ามีงานทำ แต่ไม่สามารถไปทำงาน ณ แหล่งนั้นได้

6. การว่างงานที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ คือ คนงานสมัครใจจะทำงานและเข้าทำงานทันทีถ้ามีงานให้ทำ แต่ก็ยังหางานทำไม่ได้ด้วยตนเอง

สาเหตุของการว่างงาน

1. เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค ในปัจจุบันมีการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน มีผลทำให้คนว่างงานมากขึ้นหรือบุคลากรเดิมอาจมีคุณภาพและทักษะไม่เหมาะสมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาจจะเป็นเพราะวัยหรือยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม
2. การว่างงานตามฤดูกาล ในประเทศกำลังพัฒนา ประชากรประมาณ 75-80% ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บางประเทศทำนาปีละครั้งเดียว หรือปลูกพืชชนิดเดียวทำให้มีระยะเวลาการทำงานเพียง 1 ใน 3 ของปี คือทำงานประมาณ 4 เดือนต่อปี นอกนั้นว่างงาน เช่น การปลูกข้าว อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฯลฯ
3. การเพิ่มของประชากร เนื่องจากการอพยพหรือการเกิดที่มีอัตราการเพิ่มสูง ตำแหน่งงานขยายตัวตามไม่ทัน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่
 - 3.1 การว่างงานซ่อนตัว ได้แก่ การทำงานไม่เต็มกำลังหรือเต็มความสามารถของบุคคล เนื่องจากมีน้อยกว่าจำนวนคน
 - 3.2 การว่างงานด้อยระดับ ได้แก่ การทำงานต่ำกว่าความรู้ความสามารถ เช่น สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ไปทำงานภารโรง
4. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น
5. ไม่มีคุณสมบัติตามที่นายจ้างต้องการ ความรู้ความสามารถในงานอาชีพมีประสบการณ์น้อย อายุน้อย หรือมากเกินไปเกินกำหนดที่ตลาดแรงงานต้องการ
6. การเลือกงานของบุคคล อาจจะทำถึงรองานที่ต้องการ รอเวลาบรรจุเข้ารับราชการ ไม่อยากทำงานเพราะไม่ได้งานตามที่ต้องการ คิดว่างงานที่ทำไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถตน หรืออาจจะเป็นการว่างงานชั่วคราว เช่น ไม่อยากย้ายไปทำงานรกรากคันธารไกลบ้าน ไกลครอบครัว
7. สถานการณ์ไม่มั่นคงภายในประเทศ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การทำให้มีการลงทุนเกิดขึ้นน้อย เนื่องจากไม่ทราบว่ามีความมั่นคงในการลงทุนหรือไม่

8. การล้มเลิกกิจการหรือการกำหนดการเพิ่มจำนวนบุคลากร เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก อัตราการเพิ่มของประชากรในวัยทำงานสูง สินค้าขายไม่ออก ต้องล้มเลิกหรือลดการผลิตลดการก่อสร้างต่อเติม

9. การขึ้นลงของเศรษฐกิจ อาจเกิดจากสังคมมีอำนาจซื้อน้อย สินค้าขายไม่ออก หรือขายไม่ดี สถานการณ์ไม่น่าไว้วางใจ

10. สาเหตุอื่น ๆ เช่น วิกฤติการณ์น้ำมัน การขาดแคลนน้ำมัน น้ำมันมีราคาสูง ทำให้กิจการบางอย่างต้องล้มเลิกหรือลดปริมาณการผลิตลง ลดจำนวนคนงานลง หรือจากภัยธรรมชาติ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ฯลฯ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม

ผลกระทบของปัญหาการว่างงาน

การว่างงานก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม ดังนี้

1. กระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน อาชญากรรม ยาเสพติด ฯลฯ

2. กระทบต่อครอบครัว ถ้าหากหัวหน้าครอบครัวว่างงาน สมาชิกในครอบครัวอาจได้รับการศึกษาไม่เต็มที่ คุณภาพชีวิตไม่ดีเท่าที่ควร สุขภาพจิตไม่ดี มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นนิจสิน

3. กระทบต่อความเชื่อมั่นในตนเองของประชาชน การฆ่าตัวตาย มีผู้ที่ว่างงานเพราะหางานทำไม่ได้เป็นเวลานาน ฆ่าตัวตายเนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถเพียงพอ

4. กระทบต่อความเชื่อ ประชาชนมีการเสี่ยงโชค เล่นการพนัน ในบรรดาผู้ที่ว่างงานมากขึ้น โดยจะฝากโชคชะตาไว้กับหวยใต้ดิน ล็อตเตอรี่ การพนัน การเสี่ยงโชคต่าง ๆ ซึ่งถ้ากระทำมาก ๆ ทางเสียก็มีมาก ความเสี่ยงสูง ทำให้มีปัญหาหนี้สินมากขึ้น

5. กระทบต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากคนว่างงานมีมาก เศรษฐกิจตกต่ำอำนาจซื้อน้อย การไหลเวียนของกระแสเงินมีน้อย เก็บภาษีได้น้อย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

6. กระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เนื่องจากทำให้เกิดจุดจ๊อมติ การบริหารงานของรัฐบาลได้

7. กระทบต่อสุขภาพจิตกับผู้ที่ว่างงาน

ประชากรในประเทศกำลังพัฒนาจะประสบปัญหาการว่างงานมากและไม่มีเงินสวัสดิการยามว่างงาน ทำให้เกิดความวิตกกังวล คิดมาก ทำให้สถิติประชากรป่วยด้วยโรคจิต โรคประสาทในอัตราที่สูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

1. ด้านเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม และเมื่อใดก็ตามที่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตให้ดีขึ้นหรือสูงขึ้น จะพบว่ามีแรงงานส่วนเกินความต้องการ ฉะนั้น จึงต้องมีการส่งเสริมด้านเกษตรกรรมเพื่อให้สามารถรับแรงงานใหม่และแรงงานส่วนเกิน ด้วยการ

1.1 ขยายงานหรือการลงทุนในกิจการด้านเกษตร โดยจัดเครดิตเพื่อการเกษตรผ่านทางธนาคารให้มากขึ้น โดยเฉพาะธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.2 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร ที่ส่งเสริมทรัพยากรของท้องถิ่นให้มีที่ระบายสินค้า

1.3 การปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ประชากรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองโดยทั่วถึง

1.4 การพัฒนาท้องถิ่น เช่น แนะนำให้คนปลูกพืชหมุนเวียนกันไป เพื่อให้ใช้ที่ดินให้เป็นประโยชน์ตลอดปี หรือการร่วมกันใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตน ฯลฯ

1.5 ปัจจัยทางด้านเกษตรอื่นๆ เช่น ส่งเสริมการชลประทาน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำปลูกพืชผลหรือพันธุ์พืช ยุ้งฉาง บั้ว ฯลฯ

2. ด้านการอุตสาหกรรม ในขณะที่พลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาอุตสาหกรรมจำเป็นจะต้องส่งเสริมไปพร้อมๆ กับการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของท้องถิ่น เพื่อบุคคลจะได้มีแหล่งระบายสินค้า หรือมีงานทำ ไม่ต้องอพยพเคลื่อนย้ายไปหางานทำในแหล่งอื่น

นอกจากนี้รัฐจะต้องสนับสนุนอุตสาหกรรมบางอย่างในรูปของภาษีหรือนโยบายทางการเงินและการคลัง เพื่อให้มีการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น

3. ด้านการลงทุน การลงทุนในระหว่าง 3-4 ปีที่ผ่านมาได้ลดลง ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจและการเงินทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องส่งเสริมโดยการสร้างบรรยากาศการลงทุน ให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมั่นใจในเงินทุนที่ตนได้

ลงทุนไปว่าจะได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า ด้วยการลดภาษีบางประเภท ควบคุมการส่งออกสินค้าเข้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย สร้างสาธารณูปการเพื่อการอุตสาหกรรม ไฟฟ้า ถนน น้ำประปา ฯลฯ

4. ด้านการตลาด หาดตลาดทั้งภายในและภายนอกแก่สินค้าทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดย

4.1 ควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ผลิตได้ เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือทั้งผู้ซื้อในประเทศและผู้ซื้อต่างประเทศ

4.2 จำกัดหรือห้ามซื้อสินค้าจากต่างประเทศ หากสินค้านั้นสามารถผลิตได้ภายในประเทศ

4.3 ลดภาษีสินค้าที่นำส่งไปขายต่างประเทศบางชนิด เพื่อสินค้าจะได้มีราคาถูกในสายตาของชาวต่างประเทศ

5. ด้านการศึกษา การไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อยหรือศึกษามาก อาจจะว่างงานได้เสมอเพราะปริมาณของคนกับงานไม่สมดุลกัน

6. ด้านการส่งเสริมการสร้างของสาธารณะ โดยเฉพาะในภาวะที่ประเทศมีผู้ว่างงานมาก รัฐจะต้องใช้เงินในการสร้างที่ทำการรัฐบาล ถนนหนทาง เขื่อน ฯลฯ เพื่อให้คนมีงานทำ มีรายได้ในการดำรงชีพและจับจ่ายใช้สอยเพื่อเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมจะได้ไม่ฝืดเคือง

7. ด้านการประกันการว่างงาน เป็นหลักประกันแก่ผู้ที่ต้องว่างงานว่าจะมีรายได้ไว้ใช้จ่ายในชั่วระยะเวลาหนึ่ง การประกันการว่างงานนั้นปกตินายจ้างจะเป็นผู้ออกเงินสมทบฝ่ายเดียว หรือร่วมกับรัฐบาลหรือคนงานก็ได้แต่จะตกลงกัน การประกันการว่างงานนี้จึงเป็นการจ่ายเงินทดแทนให้กับคนงานหากต้องว่างงานลงโดยไม่ใช่ความผิดของตน เป็นโครงการป้องกันการหยุดชะงักของรายได้อันเนื่องมาจากการทำงาน

ภาคผนวก ค
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบ เรื่องปัญหาสังคมไทย
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1
เวลา 50 นาที

คำชี้แจง ให้นักศึกษาพิจารณาคำถามต่อไปนี้ และเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดจัดว่าเป็นปัญหาสังคม
 - ก. ปัญหาประชากรและปัญหาหนี้สิน
 - ข. ปัญหาความยากจนและปัญหาภัยแล้ง
 - ค. ปัญหาประชากรและปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหายาเสพติดและปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน
2. ปัญหาประชากรหมายถึงข้อใด
 - ก. การเกิด แก่ เจ็บ ตาย
 - ข. การอพยพย้ายถิ่นฐาน
 - ค. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร
 - ง. ความไม่สมดุลระหว่างประชากรกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด
3. ข้อใดกล่าวถึงปัญหาประชากร ไม่ถูกต้อง
 - ก. การที่จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหาสังคม
 - ข. ปัญหาประชากรเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรมนุษย์
 - ค. ปัญหาประชากรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกๆ คนในสังคม
 - ง. ปัญหาประชากรเป็นเรื่องเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติ
4. ปัญหาประชากรของไทยในปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร
 - ก. อัตราการเกิดลดลง
 - ข. อัตราการตายเพิ่มขึ้น
 - ค. อัตราการเกิดสูงกว่าอัตราการตาย
 - ง. อัตราการเกิดเท่ากับอัตราการตาย

5. ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรจำนวนเท่าไร
 - ก. 61 ล้านคน
 - ข. 71 ล้านคน
 - ค. 81 ล้านคน
 - ง. 91 ล้านคน
6. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประชากรคือข้อใด
 - ก. การย้ายถิ่นฐาน
 - ข. จำนวนประชากร
 - ค. สุขภาพอนามัยไม่สมบูรณ์
 - ง. การเข้าเมืองของชาวต่างด้าว
7. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
 - ก. อัตราการเกิดเพิ่มขึ้น
 - ข. อัตราการตายเพิ่มขึ้น
 - ค. รายได้ประชากรลดลง
 - ง. การอพยพย้ายถิ่นฐานลดลง
8. ปัญหาประชากรส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร
 - ก. เกิดปัญหาการว่างงาน
 - ข. เกิดการขาดแคลนเงินทุน
 - ค. เกิดปัญหาในการควบคุมดูแลสังคม
 - ง. เกิดการขาดแคลนสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
9. วิธีการแก้ไขปัญหาประชากรให้ได้ผลควรใช้วิธีการใดจะเหมาะสมที่สุด
 - ก. การให้การศึกษา
 - ข. การวางแผนครอบครัว
 - ค. การยืดเวลาการแต่งงาน
 - ง. การออกกฎหมายควบคุมการมีบุตร

10. แนวโน้มในการเพิ่มขึ้นจำนวนประชากรจะเป็นอย่างไรในอนาคต

- ก. จำนวนประชากรจะลดน้อยลง
- ข. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม
- ค. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจะลดลงเท่ากัน
- ง. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับคงที่

11. ปัญหาความยากจนมีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. การมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย
- ข. สภาพความพร้อมของการดำรงชีวิตของบุคคล
- ค. การดำรงฐานะทางเศรษฐกิจต่างระดับกับคนอื่น ๆ
- ง. การขาดแคลนปัจจัยสี่และความไม่มั่นคงในรายได้

12. ลักษณะของปัญหาความยากจนข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. การขาดแคลนเงินออม
- ข. การใช้จ่ายเกินฐานะของตนเอง
- ค. การขาดแคลนสิ่งอุปโภคบริโภค
- ง. การมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

13. ประชากรในกลุ่มใดที่มีฐานะยากจน

- ก. พ่อค้า
- ข. เกษตรกร
- ค. ข้าราชการ
- ง. พนักงานลูกจ้าง

14. สาเหตุของปัญหาความยากจนมีหลายสาเหตุ ยกเว้น ข้อใด

- ก. การเจ็บป่วย
- ข. การขาดการศึกษา
- ค. การท้อแท้ในการทำงาน
- ง. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

15. การกระจายรายได้ไม่เท่าเทียมกันก่อให้เกิดปัญหาอย่างไร
 - ก. สังคมชนบทมีการกระจายรายได้น้อย
 - ข. การกระจายเกิดการกระจุกเป็นแหล่งๆ
 - ค. สังคมในเมืองมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากกว่าชนบท
 - ง. เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างสังคมเมืองกับชนบท
16. การกระจายรายได้สามารถกระทำได้หลายวิธี ยกเว้น ข้อใด
 - ก. การสร้างงานในชนบท
 - ข. การส่งเสริมการออมทรัพย์
 - ค. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม
 - ง. การส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน
17. เกณฑ์ที่นิยมใช้วัดความยากจนของประชากรมากที่สุดในปัจจุบัน คือข้อใด
 - ก. รายได้ประชากรต่อหัวต่อปี
 - ข. จำนวนประชากรในประเทศ
 - ค. ลักษณะของอาชีพที่ประกอบอาชีพ
 - ง. ความรู้ ความสามารถของประชาชน
18. ปัญหาความยากจนมีผลกระทบต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจอย่างไร
 - ก. สภาพเศรษฐกิจไม่มั่นคง
 - ข. งบประมาณเกิดการสิ้นเปลือง
 - ค. รายได้เฉลี่ยของประชากรลดลง
 - ง. การพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ล่าช้าลง
19. การแก้ไขปัญหาคความยากจนในระดับครอบครัวทำได้อย่างไร
 - ก. ชะลอการมีบุตร
 - ข. วางแผนครอบครัว
 - ค. ปลุกฝังให้บุตรหลานรู้จักประหยัด
 - ง. ให้สมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงาน

20. ข้อใดเป็นลักษณะของการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความยากจนสำหรับตนเอง
- ก. น้อยตั้งใจศึกษาหาความรู้
 - ข. นุ้รับจ้างทำงานที่ตนเองชอบ
 - ค. หน่อยขยันอดทนไม่ย่อท้อต่อการทำงาน
 - ง. โน้ตเสี่ยงโชคโดยการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล
21. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ถูกต้อง
- ก. สภาวะที่ประชาชนมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง
 - ข. สภาวะที่ประชาชนมีร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรง
 - ค. ภาวะแห่งความไม่สมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ
 - ง. ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจของประชาชน
22. ลักษณะในข้อใดที่กล่าวถึงปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ถูกต้องตรงตามความหมาย
- ก. แอ้มมีสุขภาพจิตไม่ดีแต่พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้
 - ข. แอนมีสุขภาพจิตที่ดีและพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้
 - ค. แอมสุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงแต่มีความสุขในการดำเนินชีวิต
 - ง. แอ้มสุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงและไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต
23. ข้อใดคือโรคประจำตัวที่ทำให้ประชาชนไทยเสียชีวิตมากที่สุด
- ก. โรคหัวใจ
 - ข. โรคเอดส์
 - ค. โรคภูมิแพ้
 - ง. โรคไข้เลือดออก
24. สาเหตุใดที่ทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนไม่สมบูรณ์แข็งแรง
- ก. การทำงานหนัก
 - ข. การมีเวลาพักผ่อนน้อย
 - ค. การขาดภูมิต้านทานโรค
 - ง. การได้รับอาหารและการบริโภคไม่เหมาะสม

25. สาเหตุที่ทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนเกิดปัญหามีหลายประการ ยกเว้น ข้อใด
- การขาดสารอาหาร
 - การบริโภคไม่ถูกต้อง
 - การอยู่ในสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
 - การอยู่ในท้องถิ่นห่างไกลความเจริญ
26. เพราะเหตุใดปัญหาการขาดสารอาหารในเด็กจึงพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ความยากจน
 - ขาดการดูแลและป้องกันรักษา
 - การขาดความรู้ทางโภชนาการ
 - การบริการรักษาพยาบาลไม่ทั่วถึง
27. ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร
- สิ้นเปลืองค่ารักษาพยาบาล
 - เป็นการระงับในการดูแลรักษาพยาบาล
 - ขาดรายได้เนื่องจากไม่สามารถทำงานได้
 - เศรษฐกิจชะงักเนื่องจากขาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ
28. การแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน ควรกระทำในด้านใดมากที่สุด
- การศึกษา
 - สิ่งแวดล้อม
 - การรักษาพยาบาล
 - การประกันสุขภาพ
29. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัย ของประชาชนด้านสิ่งแวดล้อมควรทำอย่างไร
- รณรงค์การปลูกต้นไม้
 - ห้ามทิ้งของเสียลงในแม่น้ำลำคลอง
 - เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายต่อโรงงานอุตสาหกรรม
 - ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงผลของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

30. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุดในการแก้ไขปัญหาสภาพอนามัยของประชาชน
- ก. ให้บริการด้านสาธารณสุขไปทั่วถึง
 - ข. เพิ่มจำนวนแพทย์และพยาบาลให้เพียงพอ
 - ค. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ
 - ง. สร้างโรงพยาบาลให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน
31. ข้อใดคือความหมายของการว่างงานที่ถูกต้องที่สุด
- ก. การที่บุคคลอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปไม่มีงานทำ
 - ข. การที่บุคคลกำลังหางานทำอยู่ หรือรอฟังผลการสัมภาษณ์งาน
 - ค. การที่บุคคลไม่สามารถทำงานได้ในสัปดาห์ของการสำรวจแรงงาน
 - ง. การที่บุคคลอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปไม่สามารถทำงานได้รวมทั้งผู้ที่หางานทำ
32. ปัญหาการว่างงานมีลักษณะตรงกับข้อใดมากที่สุด
- ก. การที่บุคคลไม่เคยทำงานมาก่อน
 - ข. การที่บุคคลถูกให้ออกจากการทำงานชั่วคราว
 - ค. การที่บุคคลพร้อมที่จะทำงานแต่สัญญาจ้างสิ้นสุดลง
 - ง. การที่บุคคลไม่มีงานทำทั้งๆ ที่มีความสามารถและเต็มใจที่จะทำงาน
33. ปัญหาการว่างงานมีสาเหตุมาจากข้อใดมากที่สุด
- ก. การเพิ่มขึ้นของประชากร
 - ข. การเลิกงานของบุคคล
 - ค. การเลิกสัมภาระของบริษัทย้ายร้าน
 - ง. คุณสมบัติไม่ตรงตามที่นายจ้างต้องการ
34. สาเหตุของการว่างงานในประเทศไทยตรงกับข้อใด
- ก. อัตราการเกิดเพิ่มขึ้น
 - ข. แรงงานขาดคุณภาพ
 - ค. ความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม
 - ง. การรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ใช้แทนแรงงานคน

35. การวางแผนตามฤดูกาลมักเกิดขึ้นกับกลุ่มประเทศใดมากที่สุด
- ก. ประเทศพัฒนาแล้ว
 - ข. ประเทศอุตสาหกรรม
 - ค. ประเทศกำลังพัฒนา
 - ง. ประเทศกึ่งเกษตรกรรมและกึ่งอุตสาหกรรม
36. การวางแผนก่อให้เกิดผลที่เป็นปัญหาสังคมในข้อใด
- ก. ประเทศพัฒนาแล้ว
 - ข. ครอบครัวขาดรายได้
 - ค. อาชญากรรมเพิ่มขึ้น
 - ง. บุคคลสุขภาพจิตเสื่อม
37. ผลของการวางแผนที่มีต่อบุคคลในครอบครัวคือข้อใด
- ก. สมาชิกในครอบครัวไม่มีจะกิน
 - ข. สมาชิกในครอบครัวคิดการพนัน
 - ค. สมาชิกในครอบครัวเชื่อเรื่องโชคลาง
 - ง. สมาชิกในครอบครัวได้รับการช่วยเหลือจากสังคม
38. การอพยพเข้ามาหางานทำของคนต่างด้าว ก่อให้เกิดปัญหาใดมากที่สุด
- ก. ปัญหาการศึกษา
 - ข. ปัญหาที่อยู่อาศัย
 - ค. ปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหาสุขภาพอนามัย
39. ปัญหาการวางแผนของคนไทยด้านใดที่ควรแก้ไขอย่างรีบด่วน
- ก. ด้านฝีมือ
 - ข. ด้านการศึกษา
 - ค. ด้านตลาดแรงงาน
 - ง. ด้านสวัสดิการในการทำงาน

40. วิธีการแก้ไขปัญหการว่างงานมีหลายวิธี ยกเว้น ข้อใด

ก. ปลุกฝังค่านิยมในการทำงาน

ข. ลดอัตราการเพิ่มของประชากร

ค. พัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและบริการ

ง. นำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในสถานประกอบการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกในขณะเรียน
รายวิชา 20001301 สังคมศึกษา 1 โดยการสอนแบบชั้นคิดเลข

[illegible]

ลำดับ	พฤติกรรมกรเรียน	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4		กลุ่มที่ 5	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
	ขั้นสรุปและประเมินผล										
12	การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน										
13	การเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละกลุ่มซักถาม และเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม										
14	การสรุปร่วมกันกับครู										
15	การซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาจากครู										
รวม											

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา 20001301 วิชาสังคมศึกษา 1

โดยการสอนแบบซินดิเคต

ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลำพูน

- คำชี้แจง** หลังจากการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบซินดิเคตแล้ว ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด ดังนี้
- 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 - 2 หมายถึงไม่เห็นด้วย
 - 3 หมายถึงเฉยๆ
 - 4 หมายถึงเห็นด้วย
 - 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1	การจัดเตรียมเอกสารค้นคว้าทุกอย่างควรเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน					
2	ทำให้บทบาทของครูผู้สอนลดลง					
3	ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าเทียมกัน					
4	ได้เรียนรู้เนื้อหาตามความถนัดและความสนใจ					
5	ได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างกว้างขวาง					
6	สามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตลอดเวลาที่เรียน					
7	มีการปรึกษาหารือกันขณะที่เรียน					
8	ได้รับการฝึกทักษะในการแก้ไขปัญหาต่างๆ					
	ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน					
9	เกิดความสับสนเนื่องจากการเรียนการสอนมีความยุ่งยาก					
10	ต้องใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมมากเกินไป					
11	รู้สึกสนุกในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน					
12	เกิดความกระตือรือร้นอยากจะทำกิจกรรมเช่นนี้อีก					
13	รู้สึกมีอิสระในการเรียนตลอดเวลา					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านประโยชน์ของการเรียนการสอน					
14	ทำให้เห็นคุณค่าของการทำงานเป็นกลุ่ม					
15	ทำให้รู้จักวิเคราะห์ห้วงวิจาร์ณ พิจารณาปัญหาด้วยความรอบคอบและมีเหตุผล					
16	ฝึกให้รับบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง					
17	ส่งเสริมให้รู้จักใช้แหล่งวิทยาการให้เกิดประโยชน์					
18	ฝึกให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเป็น					
19	ฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับผู้อื่น					
20	ทำให้ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยซึ่งกันและกัน					
รวม						

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และค่า (t-test)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 7 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน “ปัญหาสังคมไทย”

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.36	0.55	21	0.64	0.36
2	0.59	0.27	22	0.68	0.27
3	0.41	0.45	23	0.59	0.45
4	0.82	0.36	24	0.82	0.36
5	0.73	0.55	25	0.41	0.45
6	0.36	0.36	26	0.32	0.27
7	0.55	0.36	27	0.50	0.27
8	0.32	0.27	28	0.32	0.27
9	0.86	0.27	29	0.59	0.45
10	0.64	0.55	30	0.73	0.36
11	0.27	0.36	31	0.68	0.27
12	0.50	0.45	32	0.23	0.45
13	0.59	0.45	33	0.68	0.27
14	0.41	0.45	34	0.68	0.45
15	0.64	0.36	35	0.41	0.27
16	0.45	0.55	36	0.36	0.55
17	0.50	0.45	37	0.73	0.55
18	0.59	0.27	38	0.73	0.36
19	0.50	0.27	39	0.59	0.27
20	0.64	0.55	40	0.36	0.36

ตารางที่ 8 แสดงการทดสอบค่าที (t-test) ของคะแนนก่อนและหลังเรียน
เรื่อง “ปัญหาสังคมไทย”

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	ผลต่าง
1	25	29	4	21	23	22	-1
2	22	26	4	22	21	24	3
3	28	29	1	23	20	19	-1
4	24	26	2	24	19	17	-2
5	25	30	5	25	19	24	5
6	22	27	5	26	27	29	2
7	32	35	3	27	21	23	2
8	30	34	4	28	26	27	1
9	25	28	3	29	25	29	4
10	22	25	3	30	20	24	4
11	26	32	6	31	26	24	-2
12	27	25	-2	32	15	19	2
13	26	30	4	33	25	28	3
14	23	23	0	34	27	29	2
15	22	24	2	35	22	28	6
16	25	29	4	36	22	23	1
17	24	22	2	37	24	25	1
18	19	24	5	38	25	26	1
19	18	24	6	39	21	25	4
20	15	26	11	40	25	26	1
คะแนนก่อนเรียน $\bar{X}$ = 23.33				S.D. = 3.60			
คะแนนหลังเรียน $\bar{Y}$ = 25.93				S.D. = 3.87			
				t = 6.14			

ภาคผนวก ข
 ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการเรียนโดยการสอบแบบซินดิเคท

ตารางที่ 9 ค่า $\sum X_i$, X_i^2 , S_i^2 ของคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา
 เป็นรายข้อ

ข้อที่	$\sum X_i$	X_i^2	S_i^2
1	136	18496	1.43
2	133	17689	.69
3	163	26596	.74
4	148	21904	.52
5	174	30276	.34
6	144	20736	.66
7	170	28900	.45
8	162	26244	.56
9	137	18769	.82
10	116	13456	.86
11	149	22201	.46
12	134	17956	.64
13	144	20736	.76
14	171	29241	.41
15	169	28561	.28
16	172	29584	.32
17	167	27889	.46
18	168	28224	.42
19	181	32761	.36
20	171	29241	.56

$$\sum S_i^2 = .088$$

ตารางที่ 10 แสดงค่า x_i , x_i^2 ของคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละคน

คนที่	x_i	x_i^2	คนที่	x_i	x_i^2
1	74	5476	21	83	6889
2	64	4096	22	81	6561
3	86	7396	23	72	5184
4	71	5041	24	78	6084
5	80	6400	25	73	5329
6	76	5776	26	85	7225
7	77	5929	27	84	7056
8	87	7569	28	81	6561
9	77	5929	29	71	5041
10	86	7396	30	75	5625
11	84	7056	31	79	6241
12	80	6400	32	79	6241
13	77	5929	33	72	5184
14	75	5625	34	74	5476
15	73	5329	35	70	4900
16	68	4624	36	69	4761
17	88	7744	37	76	5776
18	82	6724	38	83	6889
19	76	5776	39	74	5476
20	81	6561	40	88	7744

$$\sum x_i = 3109$$

$$\sum x_i^2 = 242973$$

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวมนตร์วี นันตะเสน
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤศจิกายน 2514
ที่อยู่ปัจจุบัน	61 หมู่ 1 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา) วิทยาลัยครูลำปาง
ประวัติการศึกษา	
2537-2538	ครูโรงเรียนสันติศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2541-2542	อาจารย์พิเศษวิทยาลัยเทคนิคลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน